

45. [*] (ఓ ప్రవక్తా!) నీపై దివ్యజ్ఞానం (వహీ) ద్వారా అవతరింపజేయబడిన గ్రంథాన్ని చదివి వినిపించు మరియు నమాజ్ ను స్థాపించు. నిశ్చయంగా, నమాజ్ అసహ్యకరమైన పనుల నుండి మరియు అధర్మమైన పనుల నుండి నిషేధిస్తుంది. మరియు అల్లాహ్ ధ్యానమే (అన్నిటి కంటే) గొప్పది. మరియు మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు.

46. (*) మరియు నీవు గ్రంథప్రజలతో - దుర్మార్గులను అవలంబించినవారితో తప్ప - కేవలం ఉత్తమమైన రీతిలోనే వాదించు.²⁹ మరియు వారితో ఇలా అను: "మేము మా కొరకు అవతరింపజేయబడిన దానిని మరియు మీ కొరకు అవతరింపజేయబడిన దానిని విశ్వసించాము. మరియు మా ఆరాధ్యదేవుడు మరియు మీ ఆరాధ్యదేవుడు ఒక్కడే (అల్లాహ్). మరియు మేము ఆయనకే విధేయులమై (ముస్లింలమై) ఉన్నాము."

47. (ఓ ముహమ్మద్!) ఈ విధంగా మేము నీపై ఈ గ్రంథాన్ని అవతరింపజేశాము. కావున మేము (ఇంతకు పూర్వం) గ్రంథాన్ని ఇచ్చిన వారితో కొందరు దీనిని విశ్వసిస్తారు.³⁰ మరియు ఇతర ప్రజలలో నుండి కూడా కొందరు దీనిని విశ్వసిస్తారు.³¹ మరియు మా సూచనలను సత్య-తిరస్కారులు తప్ప మరెవ్వరూ తిరస్కరించరు.³²

48. మరియు (ఓ ముహమ్మద్!) ఇంతకు పూర్వం నీవు ఏ గ్రంథాన్ని కూడా చదువగలిగే వాడవుకావు మరియు దేనిని కూడా నీ కుడి చేతితో వ్రాయగలిగే వాడవుకావు.³³ అలా జరిగివుంటే ఈ అసత్యవాదులు తప్పక

أَتَىٰ مَا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ ۚ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ ۗ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿۴۵﴾

وَلَا تَجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ۚ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَ قُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْنَا وَ أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَ الْهُنَا وَ الْهُكُمْ وَ أَحَدٌ وَ نَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿۴۶﴾

وَ كَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَ مِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ ۗ وَ مَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ ﴿۴۷﴾

وَ مَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَ لَا تَخْطُهُ بِيَمِينِكَ إِذًا ۖ لَازَتْكَ الْبُطُونُ ﴿۴۸﴾

29) చూడండి, 16:125.
 30) వీరు 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్-సల్లాం మరియు ఇతరులు.
 31) వీరు మక్కా ముస్లింలలో నుండి కొందరు.
 32) జహోదున్: దీని అర్థానికి చూడండి, 31:32, 40:63 మరియు 41:28.
 33) చూడండి, 7:157, 158.

అనుమానానికి గురిఅయి ఉండేవారు.

49. వాస్తవానికి ఇవి, స్పష్టమైన సూచనలు (ఖుర్ఆన్ ఆయాత్) జ్ఞానమివ్వబడినవారి హృదయాలలో (బద్దంగా) ఉంచబడ్డాయి. మరియు మా సూచనలను (ఆయాత్ లను) దుర్మార్గులు తప్ప మరెవ్వరూ తిరస్కరించరు.

50. మరియు వారు ఇలా అంటారు: "ఇతని ప్రభువు తరపు నుండి ఇతని మీద అద్భుత సంకేతాలు ఎందుకు అవతరింపజేయబడలేదు?" వారితో ఇలా అను: "నిశ్చయంగా, అద్భుత సంకేతాలన్నీ అల్లాహ్ దగ్గరనే ఉన్నాయి. 34 మరియు నేను కేవలం స్పష్టంగా హెచ్చరిక చేసేవాడను మాత్రమే!"

51. ఏమి? వాస్తవానికి మేము నీపై అవతరింప జేసిన ఈ గ్రంథం (ఖుర్ఆన్) వారికి వినిపించబడు తోంది కదా! ఇది వారికి చాలదా? 35 నిశ్చయంగా ఇందులో విశ్వసించే ప్రజలకు కారుణ్యం మరియు హితబోధలున్నాయి.

52. (ఓ ముహమ్మద్!) వారితో ఇలా అను: "నాకూ మరియు మీకూ మధ్య సాక్షిగా అల్లాహ్ యే చాలు! ఆకాశాలలోనూ మరియు భూమి లోనూ ఉన్న సమస్తమూ ఆయనకు తెలుసు." మరియు ఎవరైతే, అసత్యాన్ని విశ్వసించి, అల్లాహ్ ను తిరస్కరిస్తారో, అలాంటి వారి నష్టపడేవారు.

53. మరియు వారు (అవిశ్వాసులు) శిక్షను త్వరగా తీసుకురమ్మని నిన్ను కోరుతున్నారు. 36 మరియు దానికై ఒక గడువు (అల్లాహ్ తరపు

بَلْ هُوَ الْاَيْتُّ بَيِّنَاتٍ فِي صُورِ الَّذِيْنَ
اَوْتُوا الْعِلْمَ ۗ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا اِلَّا
الظَّالِمُونَ ﴿٤٩﴾

وَ قَالُوا لَوْ لَا اَنْزَلَ عَلَيَّ الْاَيْتُّ مِّنْ
رَّبِّي ۗ قُلْ اِنَّهَا الْاَيْتُّ عِنْدَ اللّٰهِ ۗ وَ
اِنَّنَا اَنزِلُورٌ مُّبِيْنٌ ﴿٥٠﴾

اَوْ لَمْ يَكْفِهِمْ اَنَّا اَنْزَلْنَا عَلَيَّكَ
الْكِتٰبَ يُتْلٰى عَلَيْهِمْ ۗ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ
لَرٰحْمَةً وَّ ذِكْرًا لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٥١﴾

قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ بَيِّنٰتٍ وَّ يَبِيْنٰتُكُمْ
شَهِيْدًا ۗ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضِ ۗ وَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِالْبَاطِلِ وَ
كَفَرُوْا بِاللّٰهِ ۗ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿٥٢﴾

وَ يَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالْعَذَابِ ۗ وَ لَوْ لَا
اَجَلَ مُّسَيِّ لَجَآءَهُمُ الْعَذَابُ ۗ وَ

34) చూడండి, 6:109.

35) ఖుర్ఆన్, అల్లాహ్ (సు.త.) అద్భుత సంకేతాలలో ఒకటి. అందుకే ఖుర్ఆన్ లో అల్లాహ్ (సు.త.) దానివంటి ఒక్క సూరహ్ నైనా రచించితమ్మని సత్య-తిరస్కారులతో సవాలు చేశాడు. కాని వారు ఈనాటికీ దానిని పూర్తిచేయలేక పోయారు. ఇంతకంటే మంచి అద్భుత సంకేతం ఇంకేం కావాలి? విశ్వసించనివారు ఎన్ని అద్భుతసంకేతాలు చూసినా విశ్వసించరు. ఉదాహరణకు: ఫిరోజ్ మరీయు అతని జాతివారు.

36) చూడండి, 8:32.

నుండి) నిర్ణయింపబడి ఉండకపోతే! ఆశిక్ష వారిపై ఎప్పుడో వచ్చి పడిఉండేది. మరియు నిశ్చయంగా అది వారికి తెలియకుండానే అకస్మాత్తుగా వచ్చి వారిమీద పడనున్నది!

54. వారు (అవిశ్వాసులు) శిక్షను త్వరగా తీసుకురమ్మని నిన్ను కోరుతున్నారు. మరియు నిశ్చయంగా నరకాగ్ని సత్య-తిరస్కారులను చుట్టుముట్టనున్నది.

55. ఆ రోజు, శిక్ష వారి పైనుండి మరియు వారి పాదాల క్రిందినుండి వారిని క్రమ్ముకున్నప్పుడు, వారితో ఇలా అనబడుతుంది: "మీరు చేస్తూ ఉండిన కర్మల ఫలితాన్ని చవిచూడండి."

56. ఓ విశ్వసించిన నా దాసులారా! నిశ్చయంగా, నా భూమి ఎంతో విశాలమైనది. కావున మీరు కేవలం నన్నే ఆరాధించండి.³⁷

57. ప్రతి ప్రాణి చావును చవిచూస్తుంది. ఆ తరువాత మీరందరూ మా వైపునకే మరలింప బడతారు.

58. ఇక ఎవరైతే విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేస్తారో! వారికి మేము స్వర్గంలో గొప్ప భవనాలలో స్థిరనివాసం ఇస్తాము. దాని క్రింద సెలయేళ్ళు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. అక్కడ వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. సత్కార్యాలు చేసిన వారి ప్రతిఫలం ఎంత శ్రేష్ఠమైనది!

59. (వారికే) ఎవరైతే సహనం వహించి తమ ప్రభువునే నమ్ముకొని ఉంటారో!

60. మరియు (ప్రపంచంలో) ఎన్నో ప్రాణులున్నాయి. అవి తమ జీవనోపాధిని తాము సాధించలేవు! అల్లాహ్ యే వాటికి మరియు మీకు కూడా జీవనోపాధిని సమకూర్చుతున్నాడు.

لَيَأْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَ هُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿۲۹﴾

يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَكُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿۳۰﴾

يَوْمَ يَغْشَاهُمْ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۳۱﴾

لِيُعْبَدِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإَيَّايَ فَاعْبُدُونِ ﴿۳۲﴾

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿۳۳﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿۳۴﴾

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿۳۵﴾

وَكَأَيِّن مِّن دَابَّةٍ لَّا تَحْمِلُ رِزْقَهَا ۗ اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ ۗ وَهُوَ السَّمِيعُ

37) ఏ స్థలంలోనైతే అల్లాహ్ (సు.త.)ను ఆరాధించడం కష్టమయిపోతుందో మరియు ఇస్లాం ధర్మం మీద నిలువడం దుర్బరమవుతుందో అలాంటి చోటునుండి ప్రస్తానం (పీజిల్) చేయటానికి అనుమతి ఇవ్వబడింది. ఉదాహరణకు మొట్టమొదటి ముస్లింలు 'హబషాకు, ప్రస్తానం చేశారు, దాని తరువాత మదీనహ్ కు.

మరియు ఆయనే సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు.

61. మరియు ఒకవేళ నీవు వారితో: "ఆకాశాలనూ మరియు భూమినీ సృష్టించి, సూర్య-చంద్రులను ఉపయుక్తంగా చేసింది ఎవరు?" అని అడిగితే, వారు తప్పక: "అల్లాహ్!" అని అంటారు. అయినా వారు ఎందుకు మోసగింపబడుతున్నారు (సత్యం నుండి మరలింపబడుతున్నారు)?

62. అల్లాహ్ తన దాసులలో, తాను కోరినవారికి జీవనోపాధిని పుష్కలంగా ప్రసాదిస్తాడు మరియు తాను కోరిన వారికి దానిని మితంగా ఇస్తాడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కు ప్రతిదానిని గురించి బాగా తెలుసు.³⁸

63. మరియు ఒకవేళ నీవు వారితో: "ఆకాశం నుండి నీటిని కురిపించి, దాని నుండి నిర్ధీవంగా ఉన్న భూమికి జీవితాన్ని ఇచ్చింది ఎవరు?" అని అడిగితే, వారు తప్ప కుండా: "అల్లాహ్!" అని అంటారు. నీవు ఇలా అను: "సర్వస్థాత్రాలకు అర్హుడు అల్లాహ్ మాత్రమే!" కాని చాలా మంది అర్థం చేసుకోలేరు.³⁹

64. మరియు ఈ ప్రాపంచిక జీవితం కేవలం వినోద కాలక్షేపం మరియు క్రీడ మాత్రమే. మరియు అసలు పరలోకగృహ జీవితమే వాస్తవమైన జీవితం. ఇది వారు తెలుసుకుంటే ఎంత బాగుండేది!

65. వారు నావలోకి ఎక్కినప్పుడు తమ భక్తిని కేవలం అల్లాహ్ కు మాత్రమే ప్రత్యేకించుకొని,

الْعَلِيمِ ۝
 وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَ سَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولَنَّ اللهُ فَاَنىٰ يُّؤْفَكُوْنَ ۝
 اللهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ ۚ اِنَّ اللهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝
 وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَآءِ مَاءً فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ مِنْۢ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولَنَّ اللهُ ط قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ۝
 وَمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا اِلَّا لَهْوٌ وَ لَعِبٌ ۗ وَ اِنَّ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ لَهِيَ الْحَيٰوةُ ۗ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ۝
 فَاِذَا رَكِبُوْا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللهَ

38) అల్లాహ్ (సు.త.) ఇహలోకంలో ప్రసాదించే ధనసంపత్తులకు విశ్వాసంతో, సత్కార్యాలతో సంబంధం లేదు. అల్లాహ్ (సు.త.) ధనసంపత్తులు, హోదాలు ఇచ్చేది లేక పేదవారిగా ఉంచేది కూడా మానవులను పరీక్షించడానికే. ఇహలోక జీవితం అతి స్వల్పమైనది. కానీ శాశ్వతమైన పరలోక జీవితంలో కేవలం విశ్వాసులై సత్కార్యాలు చేసి అల్లాహ్ (సు.త.) అనుమతితో స్వర్గం పొందినవారికే ఎడతెగని శాశ్వత సుఖసంతోషాలు ఉంటాయి.

39) దీనిని అర్థం చేసుకోవటానికి వారు తమ తెలివిన ఉపయోగించరు. కావున వారు విగ్రహాలను, జన్నాతులను, చచ్చిన వారిని, పుణ్యపురుషులను, దేవదూతలను మొదలైన వాటిని తమ ఆరాధ్యదైవాలగా చేసుకుంటారు.

ఆయననే ప్రార్థిస్తారు; కాని ఆయన వారిని రక్షించి నేలమీదకు తీసుకురాగానే ఆయనకు సాటి కల్పించసాగుతారు. ⁴⁰

66. ఈ విధంగా మేము వారికి ప్రసాదించిన వాటికి కృతఘ్నులై (ప్రాపంచిక) భోగభాగ్యాలలో మునిగివున్న (దాని ఫలితం) వారు మున్ముందు తెలుసుకుంటారు.

67. ఏమీ? వారికి తెలియదా? నిశ్చయంగా మేము హారమ్ ను (మక్కహ్ ను) ఒక శాంతి నిలయంగా నెలకొల్పాముని! ⁴¹ మరియు వారి చుట్టు ప్రక్కల ఉన్న ప్రజలు వారినుండి లాక్కోబడు తున్నారని? అయినా వారు అసత్యాన్ని నమ్మి, అల్లాహ్ అనుగ్రహాన్ని తిరస్కరిస్తారా?

68. మరియు అల్లాహ్ మీద అబద్ధాలు కల్పించే వానికంటే, లేక తన వద్దకు సత్యం వచ్చినపుడు దానిని అబద్ధమని తిరస్కరించే వానికంటే, ఎక్కువ దుర్మార్గుడు ఎవడు? ఏమీ? ఇలాంటి సత్య-తిరస్కారులకు నరకమే నివాస స్థలం కాదా?

69. మరియు ఎవరైతే మా కొరకు హృదయ పూర్వకంగా పాటుపడతారో, వారికి మేము మా మార్గాల వైపునకు మార్గదర్శకత్వం చేస్తాము. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సజ్జనులకు తోడుగా ఉంటాడు. (1/8)

مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٦﴾
 لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ ۗ وَلِيَتَّعَبُوا ﴿٦٧﴾
 فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾
 أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا مِيمًا وَتِيحًا خَظْفُ النَّاسِ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ ﴿٦٩﴾
 وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٧٠﴾
 وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٧١﴾

*****

40) ఇక్రీము (ర'ది.'అ.) మక్కహ్ విజయం సమయంలో మక్కహ్ విడిచి పారిపోతాడు. అతడు ఒక నావలో ఎక్కిపోతూ ఉండగా అది ప్రమాదంలో చిక్కుకుంటుంది. దానిలో ఉన్నవారు పరస్పరం ఇలా చెప్ప కుంటారు: "అల్లాహ్ (సు.త.)ను వేడుకోండి. ఆయన తప్ప మమ్మల్ని మరెవ్వరూ కాపాడలేరు." అప్పుడు అతడు ఆలోచిస్తాడు: "సముద్రంలో అల్లాహ్(సు.త.) తప్ప మరొకరు కాపాడలేకుంటే నేలపైకూడా ఇతరులెవ్వరూ కాపాడలేరు. ఒకవేళ తాను ఇక్కడనుండి బ్రతికి బయటపడితే దైవప్రవక్త ('స'అస) సన్నిధిలోకి పోయి ఇస్లాం స్వీకరిస్తాను." అని అనుకుంటాడు. అదేవిధంగా జరుగుతుంది. అతడు (ర'ది.'అ.) ఇస్లాం స్వీకరించి ఇస్లాం ప్రచారంలో చాలా పాటుపడ్డాడు. (ఇబ్నె-కసీర్).

41) చూడండి, 28:57. ***

30. సూరహ్ అర్-రూమ్

అర్-రూమ్: బైజాంటిన్ (Eastern Roman Empire/ The Byzantine/ Constantinople) అంటే రోమన్ సామ్రాజ్యం. వీరు గ్రంథప్రజలు (క్రైస్తవులు). పర్షియన్లు అగ్ని పూజారులు. ఆ కాలంలో ఈ రెండే పెద్ద సామ్రాజ్యాలు ఉండేవి. ఈ సూరహ్ మధ్య మక్కా కాలం లో, ప్రస్తానం (హిజ్రత్) కంటే 6-7 సంవత్సరాలకు ముందు (క్రీ.శ. 615-616)లలో అవతరింప జేయబడింది. ఇలాంటి 4 సూరాహ్ల వరుసలో ఇది 2వది. (29-32) ఈ 4 సూరాహ్లు, అల్-ఘ-లామ్-మీమ్ అక్షరాలతో ప్రారంభమవుతున్నాయి. క్రైస్తవ రాజులైన రోమన్లు, పర్షియన్ లకు జెరూసలం మరియు ఇతరభాగాలు కోల్పోతారు. పర్షియన్లంటే ఇప్పటికీ మక్కా ముస్లిములు దీనికి సంతోషపడి దైవప్రకృతి ('స'అస)ను మరియు అతని అంటే ముస్లిములను ఎగతాళిచేస్తారు. అప్పుడు ఈ సూరహ్ అవతరింపజేయబడుతుంది. అల్లాహ్ (సు.త.) వాగ్దానం ప్రకారం 7 సంవత్సరాలలోనే రోమన్లు తిరిగి జెరూసలంను తీసుకుంటారు. రోమన్ చక్రవర్తి హెరాక్లి (Heraclius) పర్షియన్లను ఓడించి వారిని ఏసియామైనర్ నుండి పారద్రోలుతాడు. చివరకు క్రీ.శ.కం 626లో పర్షియన్ సామ్రాజ్యం పూర్తిగా నిర్మూలించబడుతుంది. రోమన్ల ఈవిజయం ఖుర్రాన్ లో చెప్పబడినదాన్ని సత్యపరుస్తుంది. 60 ఆయాతులున్న ఈ సూరహ్ పేరు 2వ ఆయత్ నుండి తీసుకోబడింది.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత
అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

- * అల్-ఘ-లామ్-మీమ్.
- రోమన్లు పరాజితులయ్యారు;
- తమ షారుగు భూభాగంలోనే! మరియు వారు తమ ఈ పరాజయం తరువాత, తిరిగి విజేతలు కాగలరు ¹ -
- (రాబోయే) కొన్ని ² సంవత్సరాలలోనే. మొదటనయినా, తరువాతనయినా నిర్ణయాధికారం కేవలం అల్లాహ్ దే మరియు ఆ రోజు విశ్వాసులు సంతోషపడతారు;
- అల్లాహ్ ప్రసాదించిన సహాయానికి. ³ ఆయన తనకు ఇష్టమైనవారికి సహాయం చేస్తాడు. మరియు ఆయనే సర్వ శక్తిమంతుడు, అపార కరుణాప్రదాత.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ۞
 غَلَبَتِ الرُّومُ
 فِي آدْنَى الْأَرْضِ وَ هُمْ مِنْ بَعْدِ
 عَلَيْهِمْ سَيَّغْلِبُونَ ۞
 فِي بَضْعِ سِنِينَ ۗ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ
 وَ مِنْ بَعْدُ ۗ وَ يَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ
 الْمُؤْمِنُونَ ۞
 بِنَصْرِ اللَّهِ ۗ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَ هُوَ
 الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۞

1) షారుగు నేల అంటే షామ్ మరియు ఫలస్టీన్.
 2) బిద్ఇయ్: అంటే, 3 నుండి 10 అని అర్థం.
 3) ఇది దాదాపు ఎనిమిది సంవత్సరాల తరువాత 2 హిజ్రత్ (622 క్రీస్తు శకంలో) కాబోయే బద్దాయుద్ధం గురించి చెప్పబడుతోంది.

6. మరియు (ఇది) అల్లాహ్ చేసిన వాగ్దానం అల్లాహ్ తన వాగ్దానాన్ని భంగపరచడు, కానీ వాస్తవానికి చాలా మందికి ఇది తెలియదు. ⁴

7. వారికి ఇహలోక జీవితపు బాహ్యరూపం మాత్రమే తెలుసు మరియు వారు పరలోకాన్ని గురించి ఏమరుపాటులో పడి ఉన్నారు.

8. ఏమి? వారు తమలో తాము (ఎన్నడూ) ఆలోచించలేదా? ఆకాశాలనూ భూమినీ మరియు వాటి మధ్య ఉన్నదంతా, అల్లాహ్ సత్యంతో ఒక నిర్దిత గడువు కొరకు మాత్రమే సృష్టించాడని? అయినా నిశ్చయంగా, ప్రజలలో చాలామంది తమ ప్రభువును దర్శించవలసి వున్న వాస్తవాన్ని తిరస్కరిస్తున్నారు.

9. ఏమి? వీరు భూమిపై ప్రయాణించేయలేదా? వీరి పూర్వీకుల గతి ఏమయిందో చూడటానికి? వారు, వీరికంటే ఎక్కువ బలవంతులుగా ఉండేవారు మరియు వారు భూమిని బాగా దున్నేవారు, సేద్యం చేసేవారు మరియు దానిపై, వీరి కట్టడాల కంటే ఎక్కువ కట్టడాలు కట్టారు ⁵ మరియు వారి వద్దకు వారి సందేశహారులు, స్వప్లమైన సూచనలు తీసుకొని వచ్చారు. అల్లాహ్ వారి కెలాంటి అన్యాయం చేయలేదు, కానీ వారి తమకు తాము అన్యాయం చేసుకున్నారు.

10. చివరకు చెడు కార్యాలు చేసిన వారి ముగింపు చెడుగానే జరిగింది. ఎందుకంటే, వారు అల్లాహ్ సూచనలను అబద్ధాలని నిరాకరించేవారు వాటిని గురించి ఎగతాళి చేసేవారు.

11. అల్లాహ్ యే సృష్టి ప్రారంభిస్తాడు, తరువాత దానిని తిరిగి ఉనికిలోకి (పూర్వస్థితిలోకి) తిస్తాడు, ఆ తరువాత మేరంతా ఆయన వైపునకే మరలింప బడతారు.

وَعَدَ اللَّهُ ۗ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ ۗ وَ

لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤﴾

يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَفْلُونَ ﴿٥﴾

أَوْ لَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ ۗ مَا خَلَقَ

اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا

بِالْحَقِّ ۗ وَآجَلٍ مُّسَيَّ ۗ وَ إِنَّ كَثِيرًا

مِّنَ النَّاسِ بِلِقَائِ رَبِّهِمْ لَكٰفِرُونَ ﴿٦﴾

أَوْ لَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ

كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۗ وَ آثَرُوا

الْأَرْضَ ۗ وَ عَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا

عَمَرُوهَا ۗ وَ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ

بِالْبَيِّنَاتِ ۗ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ ۗ وَ

لَكِنَّ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٧﴾

ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِينَ أَسَاءُوا

السُّوَاىَ أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَ كَانُوا

بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٨﴾

اللَّهُ يَبْدُؤُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ

إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٩﴾

4) ఇది రోమన్లు తిరిగి విజేతలొత్తారన్న వాగ్దానం. అది పూర్తిఅయింది.

5) వంకర అక్షరాలలో ఉన్నవాక్యం నోబుల్ ఖుర్ఆన్లో ఈ విధంగా వ్యాఖ్యానించబడింది:

"వారు దానిని వీరికంటే ఎక్కువ సంఖ్యలో వసంపజేశారు."

12. మరియు ఆ ఘడియ (పునరుత్థానం) ఆసన్నమైన రోజు, అపరాధులందరూ నిరాశ చెందుతారు.

13. మరియు వారు అల్లాహ్ కు భాగస్వాములుగా కల్పించిన వారెవ్వరూ వారి సిఫారసు చేయజాలరు. మరియు వారు, కల్పించుకున్న తమ భాగ స్వాములను తిరస్కరిస్తారు.

14. మరియు ఆ ఘడియ (పునరుత్థానం) ఆసన్నమైన రోజు, ఆ రోజు వారు (ప్రజలు), వేర్వేరు వర్గాలలో విభజింపబడతారు.

15. అప్పుడు ఎవరైతే, విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసి ఉంటారో, వారు ఉద్యాన వనంలో ఆనందంగా ఉంచబడతారు.

16. మరియు ఎవరైతే సత్య-తిరస్కారులై మా సూచనలను మరియు పరలోక సమావేశాన్ని తిరస్కరించారో, అలాంటి వారు శిక్ష కొరకు హాజరుచేయ బడతారు.⁶

17. కావున మీరు సాయంత్రము వేళ మరియు ఉదయం పూట అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడండి.

18. మరియు ఆకాశాలలోనూ మరియు భూమి లోనూ సర్వస్థాత్రాలు ఆయన (అల్లాహ్) కి మరియు సంధ్యా కాలంలోనూ మరియు మధ్యాహ్న కాలం లోనూ (స్థాత్రాలు ఆయనకి)!⁷

19. ఆయన సజివిని నిర్ణీవించుండి తీస్తాడు. మరియు నిర్ణీవిని సజివించుండి తీస్తాడు. మరియు ఆయన భూమి మృతించెందిన తరువాత దానికి ప్రాణంపోస్తాడు. ఇదే విధంగా మీరు కూడా (గోరిల నుండి) వెలికితీయబడతారు.

وَ يَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ

الْبُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾

وَ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ مِّنْ شُرَكَائِهِمْ

شُفَعَاءٌ ۚ وَ كَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كُفْرِينَ ﴿١٣﴾

وَ يَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُؤْمِنُ

بِئْتِفَاقٍ ﴿١٤﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾

وَ أَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا

لِقَائِي الْأَخِرَةِ فَأُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ

مُخْضَرُونَ ﴿١٦﴾

فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَ حِينَ

تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾

وَ لَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ

عَشِيًّا وَ حِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَ يُخْرِجُ

الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَ يُعِي الْأَرْضَ بَعْدَ

مَوْتِهَا ۗ وَ كَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٩﴾

6) చూడండి, 7:147.

7) ఈ రెండు ఆయతులలో ప్రతిదినపు 5 నమాజుల ప్రస్తావన ఉంది. తుమ్సూన అంటే మర్రిబ్ మరియు 'ఇఫా నమాజులు. తు'సబి'హాన అంటే ఘజ్జ్ నమాజు మరియు 'అషియ్యూన్ అంటే 'అస్ర్ నమాజు, తు'జి'హిరూన్ అంటే 'జహ్ర్ నమాజు అని అర్థం (ప'ల్త్ అల్-ఖుదీర్). ఇంకా చూడండి, 11:114, 17:78 మరియు 20:130.

20. మరియు ఆయన సూచనలలో ఒకటి మిమ్మల్ని మట్టినుండి సృష్టించడం.⁸ ఆ తరువాత మీరు మానవులుగా (భూమిలో) వ్యాపిస్తున్నారు!

21. మరియు ఆయన సూచనలలో, ఆయన మీ కొరకు మీ జాతి నుండియే - మీరు వారివద్ద సౌఖ్యంపొందటానికి - మీసహవాసులను (అజ్ఞాజ్ లను) పుట్టించి, మీ మధ్య ప్రేమను మరియు కారుణ్యాన్ని కలిగించడం. నిశ్చయంగా ఇందులో ఆలోచించే వారికి ఎన్నో సూచనలున్నాయి.

22. మరియు ఆయన సూచనలలో ఆయన ఆకాశాలనూ మరియు భూమినీ సృష్టించడం; మరియు మీ భాషలలో మరియు మీ రంగులలో ఉన్న విభేదాలుకూడా ఉన్నాయి. నిశ్చయంగా, ఇందులో జ్ఞానులకు ఎన్నో సూచనలున్నాయి.

23. మరియు ఆయన సూచనలలో, మీరు రాత్రి పూట మరియు పగటిపూట, నిద్రపోవటం మరియు మీరు ఆయన అనుగ్రహాన్ని అన్వేషించడం కూడా ఉన్నాయి. నిశ్చయంగా, ఇందులో శ్రద్ధతో వినే వారికి ఎన్నో సూచనలున్నాయి.

24. మరియు ఆయన సూచనలలో, ఆయన మీకు మెరుపును చూపించి, భయాన్ని మరియు ఆశను కలుగజేయడం;⁹ మరియు ఆకాశం నుండి నీటిని కురిపించి దానితో నిర్దిష్ట అయిన భూమికి ప్రాణం పోయడం కూడా ఉన్నాయి. నిశ్చయంగా, ఇందులో బుద్ధిమంతులకు ఎన్నో సూచనలున్నాయి.

25. మరియు ఆయన సూచనలలో, ఆయన ఆజ్ఞతో భూమ్యాకాశాలు నిలకడ కలిగి ఉండటం.¹⁰ ఆ తరువాత ఆయన మిమ్మల్ని ఒక్క పిలుపు పిలువగానే మీరంతా భూమినుండి లేచి ఒకేసారి బయటికి రావటం కూడా ఉన్నాయి.

وَمِنَ الْآيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ
ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾

وَمِنَ الْآيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ
أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَ
جَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً ۗ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾

وَمِنَ الْآيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَإِخْتِلَافَ السِّنِّتِكُمْ وَالْوَالِدَاتِ
فِي ذَلِكِ لَآيَاتٍ لِلْعَالَمِينَ ﴿٢٢﴾

وَمِنَ الْآيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
وَإِبْتِغَاءُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۗ إِنَّ فِي ذَلِكِ
لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُسْمَعُونَ ﴿٢٣﴾

وَمِنَ الْآيَاتِهِ يُرِيكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا وَ
طَمَعًا وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي
بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۗ إِنَّ فِي ذَلِكِ
لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

وَمِنَ الْآيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَ
الْأَرْضُ بِأَمْرِهَا ۗ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً
مِّنَ الْأَرْضِ ۗ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٥﴾

8) చూడండి, 3:59, 23:12 మరియు ఇతర చోట్లలో కూడా.

9) వర్షం కురువవచ్చునే ఆశ. చూడండి, 13:12.

10) చూడండి, 13:2.

26. మరియు ఆకాశాలలో మరియు భూమిలో ఉన్న సమస్తమూ ఆయనదే. అన్ని ఆయనకే ఆజ్ఞానువర్తనులై ఉంటాయి.

27. మరియు ఆయనే సృష్టిన ఆరంభించిన వాడు, ఆ తరువాత దానిని తిరిగి ఉనికిలోకి తెచ్చే వాడు.¹¹ ఇది ఆయనకు ఎంతో సులభమైనది. భూమ్యాకాశాలలో ఆయన సౌమ్యమే సర్వోన్నతమైనది.¹² ఆయనే సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేచనాపరుడు.

28. ఆయన, స్వయంగా మీకే చెందిన ఒక ఉపమానాన్ని మీకు తెలుపుతున్నాడు. ఏమీ? మేము మీకు జవనోపాధిగా సమకూర్చిన దానిలో మీ బానిసలు మీతోపాటు సరిసమానులుగా, భాగస్వాములు కాగలరా? మీరు పరస్పరం ఒకరి పట్ల నొకరు భీతి కలిగి ఉన్నట్లు వారి పట్ల కూడా భీతి కలిగి ఉంటారా? ఈ విధంగా మేము బుద్ధిమంతులకు మా సూచనలను వివరిస్తూ ఉంటాము.¹³

29. కాని దుర్మార్గులైనటువంటి వారు, తెలివితేలిక, తమ కోరికలను అనుసరిస్తారు. అల్లాహ్ మార్గదర్శకత్వంలో వదిలినవ్యక్తికి మార్గదర్శకత్వం ఎవడు చేయగలడు? ¹⁴ మరియు వారికి సహాయ

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ كُلِّ لَهٗ قٰنُوْنٌ ﴿٢٦﴾

وَهُوَ الَّذِي يَبْدُؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهٗ وَهُوَ اَهْوَنُ عَلَيْهِ ۗ وَ لَهُ الْمَثَلُ الْاَعْلٰى فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٢٧﴾

صَبَرَ لَكُمْ مَثَلًا مِّنْ اَنْفُسِكُمْ هَلْ لَكُمْ مِّنْ مَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ مِّنْ شُرَكَآءَ فِيْ مَا رَزَقْنٰكُمْ فَاَنْتُمْ فِيْهِ سَوَآءٌ تَخَافُوْنَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ اَنْفُسَكُمْ ۗ كَذٰلِكَ نَفِصِلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُوْنَ ﴿٢٨﴾

بَلِ اتَّبَعَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا اَهْوَاَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ فَمَنْ يُّهْدِىْ مَنْ اَضَلَّ

11) చూడండి, 10:4.

12) చూడండి, 42:11.

13) చూడండి, 16:75-76. ఇటువంటి సామెతలకు. మానవులు, తమతోటిమానవులైన బానిసలను తమతోపాటు సమానులుగా స్వీకరించలేరు. అయితే అల్లాహ్ (సు.త.) సర్వ సృష్టికర్త తాను సృష్టించిన దానిని తనకు సమానంగా వివిధంగా స్వీకరించగలడు. ఆయన (సు.త.)ను వదలి, ఆయనపుట్టించినవాటిని ఆరాధించటం ఎలాక్షమించగలడు. అందుకే ఆయన ఖుర్ఆన్ లో వ్యక్తంచేశాడు. ఫీర్జ్ (అల్లాహ్ కు సాటికల్పించడం) అల్లాహ్ (సు.త.) ఎన్నటికీ క్షమించడు.

14) ఎందుకంటే అల్లాహ్ (సు.త.) తరపునుండి వారికి మార్గదర్శకత్వం లభిస్తుంది, ఎవరైతే మార్గదర్శకత్వాన్ని అపేక్షిస్తారో! ఇక ఎవరైతే హృదయపూర్వకంగా అల్లాహ్ (సు.త.) మార్గదర్శకత్వాన్ని అపేక్షించరో ఆయన వారిని మార్గదర్శకత్వంలో వదలుతాడు. ఇదే సున్నతుల్లాహ్ - అల్లాహ్ (సు.త.) సంప్రదాయం. ఈ విషయం ఖుర్ఆన్ లో ఎన్నోసార్లు విశదీకరించబడింది. అల్లాహ్ (సు.త.) మానవులకు మరియు జన్మాతులకు మంచి చెడుల మధ్య విచక్షణా జ్ఞానాన్నొసంగి; విశ్వసించి, మంచి పనులు చేసేవారికి స్వర్గం మరియు చెడుదారి పట్టి వారికి నరకం, అని వ్యక్తంచేశాడు. మరియు ప్రతి యుగం వారికి, అల్లాహ్ (సు.త.) ను మాత్రమే ఆరాధించమని మరియు మంచిని చేయమని ఆదేశించటానికి, చెడు నుండి నివారించటానికి

పడవారు ఎవ్వరూ ఉండరు.

30. కావున నీవు నీ ముఖాన్ని, ఏకాగ్రచిత్తంతో, సత్యధర్మం (ఇస్లాం) దిశలో స్థిరంగా నిలుపు. అల్లాహ్ మానవులను ఏ స్వభావంతో పుట్టించాడో, ఆ స్వభావంపైననే వారు ఉంటారు.¹⁵ అల్లాహ్ సృష్టి స్వభావాన్ని (ఎవ్వరూ) మార్చలేరు. ఇదే సరైన ధర్మం, కాని చాలా మంది ఇది ఎరుగరు. (1/4)

31. * (ఎల్లప్పుడూ) మీరు ఆయన వైపునకే పశ్చాత్తాపంతో మరలుతూ ఉండండి. మరియు ఆయనయందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండండి. మరియు నమాజ్‌ను స్థాపించండి. మరియు ఆయనకు (అల్లాహ్‌కు) సాటి (భాగస్వాములు) కల్పించే వారిలో చేరిపోకండి;

32. వారిలో ఎవరైతే, తమ ధర్మాన్ని విభజించి వేర్వేరు తెగలుగా చేసుకున్నారో! ప్రతి వర్గంవారు తమవద్ద నున్న దానిలోనే (సిద్ధాంతంలోనే) సంతోషపడుతున్నారు.¹⁶

33. మరియు మానవులకు ఆపద వచ్చినప్పుడు, వారు తమ ప్రభువువైపునకు పశ్చాత్తాపంతో మరలి ఆయనను వేడుకుంటారు. ఆ తరువాత ఆయన కారుణ్యం నుండి కొంత వారికి రుచి చూపించినప్పుడు, వారిలో కొందరు తమ

اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٠﴾
 فَاقْتُمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ
 اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ
 لِخَلْقِ اللَّهِ ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ ۗ وَ
 لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾
 مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا
 الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣٢﴾
 مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا
 شِبَعًا كُلَّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ
 فَرِحُونَ ﴿٣٣﴾
 وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ
 مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا آذَقَهُمْ مِنْهُ
 رَحْمَةً إِذَا فَرِحُوا مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ

మార్గదర్శకులుగా ప్రవక్తలను పంపి, వారి వద్దకు దివ్యజ్ఞానం (వ'హీ) పంపుతూ వచ్చాడు. చూడండి, 14:4 మరియు 2:7.

15) దైవప్రవక్త ('స'అస) ప్రవచనం: 'ప్రతివ్యక్తి పుట్టుకతో స్వాభావికంగా అల్లాహ్ (సు.త.)కు విధేయుడు (ముస్లిం) అయి ఉంటాడు. కానీ ముస్లిమేతరులైన అతని తల్లిదండ్రులు అతనిని యూదుడు, క్రైస్తవుడు, మజాసి (లేక ఇతర మతస్తుడి)గా చేస్తారు,' ('స'హీహ్ బుఖారి మరియు 'స'హీహ్ ముస్లిం).

16) అంటే ప్రతిధర్మం, తెగ లేక వర్గం వారు తాము అనుసరించేదానిలోనే సంతృప్తులై ఉంటారు. మరియు వారివద్ద దానిని సమర్థించే వాదాలు కూడా ఉంటాయి. వాస్తవానికి సత్యం మీద ఒకే ఒక్క ధర్మం, తెగ ఉండగలదు. ఆ ధర్మమే - అల్లాహ్ (సు.త.) మార్గదర్శకత్వం చేసిన, ప్రవక్త లందరూ మరియు చివరి ప్రవక్త ము'హమ్మద్ ('స'అస) కూడా అనుసరించి, బోధించిన ధర్మం - ఇస్లాం; మహా ప్రవక్త ('స'అస) మరియు అతని అనుచరు (ర'ది. 'అన్వమ్)లు అనుసరించిన ధర్మం. ఇంకా చూ. 6:159, 21:92-93 మరియు 23:52-53.

ప్రభువుకు సాటి (భాగస్వాములను) కల్పించ సాగుతారు; ¹⁷

34. మేము వారికి ప్రసాదించిన దానికి (అనుగ్రహాలకు) కృతఘ్నత చూపటానికి (వారు అలా చేస్తారు). సరే! మీరు కొంతకాలం సుఖసంతోషాలు అనుభవించండి, త్వరలోనే మీరు (మీ ముగింపును) తెలుసుకుంటారు.

35. లేక మేము వారిపై ఏదైనా ప్రమాణాన్ని ¹⁸ అవతరింపజేశామా అది వారు ఆయనకు కల్పించే భాగస్వాములను గురించి పలుకటానికి? ¹⁹

36. మరియు మేము మానవులకు కారుణ్యపు రుచి చూపించినప్పుడు వారు దానితో చాలా సంతోషపడతారు. కాని వారు తమ చేతులారా చేసుకున్న కర్మల ఫలితంగా ²⁰ వారికేదైనా కీడుకలిగితే నిరాశచెందుతారు.

37. ఏమీ? వారికి తెలియదా? అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి జవనోపాధిని పుష్కలంగా ఇస్తాడని మరియు (తాను కోరిన వారికి) మితంగా ఇస్తాడని? నిశ్చయంగా, ఇందులో విశ్వసించే వారికి ఎన్నో సూచనలున్నాయి.

38. కావున నీవు నీ బంధువుకు అతని హక్కు-ఇవ్వ మరియు యాచించని పేదవానికి మరియు బాటసారికి (కూడా). ²¹ ఇది అల్లాహ్ ప్రసన్నతను కోరేవారికి ఎంతో ఉత్తమమైనది. మరియు ఇలాంటివారే సాఫల్యము పొందేవారు.

39. మరియు మీరు ప్రజలకు - రిబా ²² (వడ్డీ

يُشْرِكُونَ ﴿٣٠﴾

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ ۖ فَتَمَتَّعُوا

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

أَمْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطٰنًا فَهَؤ

يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ﴿٣٢﴾

وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا

وَإِنْ تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ سَاءَ بِمَا قَدَّمَتْ

أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَعْنَطُونَ ﴿٣٣﴾

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ

لِمَنْ يَشَاءُ ۖ وَ يَقْدِرُ ۗ إِنَّ فِي ذٰلِكَ

لَآيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٤﴾

قَاتِ ذَا الْقُرْبٰى حَقَّهُ ۖ وَ الْمَسْكِيْنَ وَ

ابْنَ السَّبِيْلِ ۗ ذٰلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ

يُرِيدُونَ وَجْهَ اللّٰهِ ۗ وَ اُولٰٓئِكَ هُمُ

الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٥﴾

وَ مَا آتَيْنٰم مِّن رِّبَا لِّيَرْبُوْا فِيْ اَمْوَالِ

17) చూడండి, 16:54.

18) సులోతానున్: అంటే ఇక్కడ దివ్యజ్ఞానం వ'హి అని అర్థం.

19) చూడండి, 35:40.

20) చూడండి, 4:79.

21) చూడండి, 17:26. బంధువులకు, పేదవారికి మరియు బాటసారులకు మీరు ఇచ్చేది వారిపై చేసిన అనుగ్రహం కాదు. మీరు వారిహక్కు చెల్లిస్తున్నారు. పేదవాడైన దగ్గరి బంధువుకు ఇవ్వటం వల్ల రెండింటలు పుణ్యం దొరుకుతుంది. ఒకటి నీవు నీ దగ్గరివానికి ఇచ్చినందుకు, రెండవది పేదవానికి ఇచ్చినందుకు ('స'హీహ్ 'హదీస్').

22) రిబా: వడ్డీ అనేపదం ఖుర్ఆన్ అవతరణాశ్రమంలో ఈ ఆయత్లో మొదటిసారి వచ్చింది. దాని అర్థం: ఏదైనా ఇచ్చి - ఇచ్చిన దానికంటే - ఎక్కువ తీసుకోవటం. ఇబ్నె 'అబ్బాస్

మీద డబ్బు / కానుకలు) ఇచ్చి దాని ద్వారా వారి సంపద నుండి వృద్ధిపొందాలని - ఇచ్చే ధనం, అల్లాహ్ దృష్టిలో ఏ మాత్రం వృద్ధిపొందదు. మరియు మీరు అల్లాహ్ ప్రసన్నతను పొందే ఉద్దేశంతో ఏదైనా దానం (జకాత్) చేస్తే అలాంటి వారి (సంపద) ఎన్నోరెట్లు అధికమవుతుంది.

40. అల్లాహ్‌యే మిమ్మల్ని పుట్టించాడు, తరువాత జవనోపాధినిచ్చాడు. తరువాత ఆయనే మిమ్మల్ని మరణింపజేస్తాడు. ఆ తరువాత మళ్ళీ బ్రతికిస్తాడు. అయితే? మీరు (అల్లాహ్‌కు) సాటిగా (భాగ స్వాములుగా) కల్పించిన వారిలో, ఎవడైనా వీటిలో నుండి ఏదైనా ఒక్క పనిని చేయగల వాడు ఉన్నాడా!²³ ఆయన సర్వలోపాలకు అతీతుడు, మీరు సాటికల్పించే భాగస్వాముల కంటే ఆయన మహోన్నతుడు.

41. మానవులు తమ చేజేతులా సంపాదించు కున్న దాని ఫలితంగా భూమిలో మరియు సముద్రంలో కల్లోలం వ్యాపించింది. ఇది వారిలో కొందరు చేసిన దుష్కర్మల ఫలితాన్ని రుచి చూపటానికి, బహుశా ఇలాగైనా వారు (అల్లాహ్ వైపునకు) మరలు తారేమోనని!

42. వారిలో ఇలా అను: "భూమిలో ప్రయాణం చేసి చూడండి, మీకు పూర్వం గతించిన వారి అంతం (ముగింపు) ఎలా జరిగిందో! వారిలో చాలామంది బహుదైవా రాధకులుండిరి."

43. కావున నీవు నీ ముఖాన్ని సరైన ధర్మం

النَّاسِ فَلَا يَرْبُوا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا آتَيْتُم مِّن زَكَاةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ ﴿٣٠﴾

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُبْيِتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ۗ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَن يَفْعَلُ مِن دُونِكُمْ مِّن شَيْءٍ ۗ سُبْحٰنَهُ وَ تَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣١﴾

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيَلْبِئْسَ لَهُم بَعْضُ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٣٢﴾

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلُ ۗ كَانُوا أَكْثَرَهُمْ مُّشْرِكِينَ ﴿٣٣﴾

فَاقِم وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَدِيمِ مِن

మరియు చాలా మంది ఇతర 'స'హాబీలు (ర'ది. 'అస్థమ్) ఈ ఆయత్లో వచ్చిన పదం రిబా' అంటే ఈ విధమైన వ్యాఖ్యానం కూడా ఇచ్చారు: ఒక పేదవాడు ఒక ధనవంతునికి లేక ఒక వ్యక్తి తన రాజుకు, లేక ఒక సేవకుడు తనను పెట్టుకున్నవానికి, తాను ఇచ్చిన దానికంటే ఎక్కువ తిరిగి వచ్చుననే ఆశతో ఇచ్చే బహుమానం, అని. ఇచ్చేటప్పుడు, ఎక్కువ తిరిగి వస్తుంది అనే భావన ఉండటంవల్లనే, ఇది నిషిద్ధంచేయబడింది (ఇబ్నె-కసీర్, అయ్సర్ అత్తఫాసీర్). చూడండి, 3:130 మరియు 2:275-281.

23) దైవప్రవక్త ('స'అస) ప్రవచనం: 'ఒక దుష్టుడు మరణిస్తే, కేవలం మానవులే గాక పశు-పక్షులు, చెట్లు-చేమలు కూడా వాని నుండి శాంతి పొందుతాయి.' ('స. బు'ఖారీ, ముస్లిం).

(ఇస్లాం) వైపునకే స్థిరంగా నిలుపు ²⁴ - అల్లాహ్ తరపునుండి - ఆ రోజు రాకముందే దేనినైతే ఎవ్వడూ తొలగించలేడో! ఆ రోజు వారు పరస్పరం చెదిరిపోయి వేరవుతారు. ²⁵

44. సత్యాన్ని తిరస్కరించినవాడు, తన తిరస్కార ఫలితాన్ని అనుభవిస్తాడు. మరియు సత్కార్యాలు చేసినవారు, తమకొరకే (సాఫల్య మార్గాన్ని) తయారుచేసుకుంటారు.

45. ఇది ఆయన (అల్లాహ్), తన అనుగ్రహంతో విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారికి ప్రతిఫల మివ్వటానికి. ²⁶ నిశ్చయంగా, ఆయన సత్య-తిరస్కారులను ప్రేమించడు.

46. ఇక ఆయనసూచనలలో ఆయన గాలులను శుభవార్తలిచ్చేవిగా పంపి, మీకు తన కారుణ్యాన్ని రుచిచూపటం మరియు ఆయన ఆజ్ఞతో ఓడలను నడిపి మిమ్మల్ని ఆయన అనుగ్రహాన్ని అన్వేషించ నివ్వటం కూడా ఉన్నాయి. ఇవన్నీ, బహుశా మీరు కృతజ్ఞులను చూపుతారేమోనని!

47. మరియు వాస్తవానికి మేము నీకు పూర్వం కూడా, సందేశహారులను తమ-తమ జాతివారి వద్దకు పంపాము. ²⁷ వారు, వారి వద్దకు సప్తమైన సూచనలను తీసుకొనివచ్చారు. ఆ తరువాత కూడా నేరం చేసినవారికి తగిన ప్రతీకారం ²⁸ చేశాము. మరియు విశ్వాసులకు సహాయం చేయటం మా కర్తవ్యం.

قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ
يَوْمَئِذٍ يَصَّدَّ عُورُنْ ﴿٣٠﴾

مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ ۖ وَمَنْ عَمِلَ
صَالِحًا فَلَا نَفْسِهِمْ يُبْهَدُونَ ﴿٣١﴾

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ ۗ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾

وَمِنَ الْيَتِيمِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيحَ
مُبَشِّرَاتٍ ۖ وَلِيُنذِرَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ ۖ
لِتَجْرِيَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ ۖ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ
فَضْلِهِ ۖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣٣﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى
قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
فَأَنْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرُمْ ۗ وَكَانَ
حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٤﴾

24) అల్లాహ్ (సు.త.) దృష్టిలో సత్యధర్మం: అంటే - అల్లాహ్ (సు.త.)కు దాస్యం (ఇస్లాం) - మాత్రమే. చూడండి, 3:19.

25) ఒకటి విశ్వాసులది, రెండవది సత్య-తిరస్కారులది.

26) స్వర్గం పొందటానికి కేవలం విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేయటమే సరిపోదు. దానికి అల్లాహ్ (సు.త.) అనుగ్రహం కూడా ఉండాలి. ఆయన (సు.త.) యే సత్కార్యాల ప్రతిఫలాన్ని ఎన్నో రెట్లు అధికం చేసి ఇస్తాడు.

27) చూడండి, 10:74.

28) అల్-ముంతఫిమ్ (81): (నేకరించబడిన పదం) *The Retributor*, ప్రతీకారం చేయగల వాడు. Avenger of evil, ప్రతీకారం తీర్చుకునే వాడు, దుష్టులను శిక్షించే వాడు. చూడండి, 32:22. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

48. అల్లాహ్‌యే గాలులను పంపేవాడు, కావున అవి మేఘాలను పైకి ఎత్తుతాయి, ఆ తరువాత ఆయన వాటిని తాను కోరినట్లు ఆకాశంలో వ్యాపింపజేస్తాడు. మరియు వాటిని ముక్కలు ముక్కలుగా చేసి, తరువాత వాటి మధ్య నుండి వర్షాన్ని కురిపిస్తాడు. ఆయన దానిని తన దాసులలో తాను కోరినవారిపై కురిపించగా వారు సంతోషపడతారు!

49. మరియు వాస్తవానికి, అది (వర్షం) కురువక ముందు వారు ఎంతో నిరాశచెంది ఉండేవారు.

50. కావున (ఓ మానవుడా!) అల్లాహ్ కారుణ్య చిహ్నాలను చూడు: ఆయన నిర్ణయంగా ఉన్న భూమిలో ఏవిధంగా ప్రాణంపోస్తాడో! నిశ్చయంగా, ఇదేవిధంగా ఆయన (మరణానంతరం) మృతులకు కూడా ప్రాణం పోస్తాడు! మరియు ఆయన ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు.

51. మరియు మేము గాలిని పంపితే, దాని నుండి వారి పంటలను పసుపుపచ్చగా మారిపోవ టాన్ని చూసిన తరువాత వారు కృతఘ్నతకు లోనవుతారు (సత్య-తిరస్కారులవుతారు).

52. నిశ్చయంగా, నీవు (ఓ ముహమ్మద్!) మృతులకు వినిపించలేవు. మరియు నీవు వెనుదిరిగి పోయే చెవిటివారికి కూడా సందేశాన్ని వినిపించలేవు.

53. మరియు నీవు అంధులను, వారి మార్గ బ్రష్టత్వం నుండి తప్పించి, వారికి మార్గదర్శకత్వం చేయలేవు. నీవు కేవలం విశ్వసించి, అల్లాహ్‌కు విధేయులు (ముస్లింలు) అయినవారికి మాత్రమే మా సూచనలు వినిపించగలవు. ²⁹ (3/8)

54. * అల్లాహ్‌యే మిమ్మల్ని బలహీనస్థితిలో పుట్టించినవాడు. మళ్ళీ ఆ బలహీనస్థితి తరువాత మీకు బలాన్ని ఇచ్చాడు. ఆ బలం తరువాత మళ్ళీ మిమ్మల్ని బలహీనులుగా ముసలివారిగా చేశాడు.

اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كَسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ ۚ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٨﴾
وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمُبْسِينَ ﴿٤٩﴾
فَانظُرْ إِلَىٰ آثَرِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُعْجِبُ الْإِنْسَانَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۗ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُعْجِزٌ لِمَنْ يَشَاءُ ۗ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾
وَلَمَّا أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَظَلُّوا مِنْ بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾
فَأَنذَرْتُكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تَسْمَعُ الصَّمَّةُ الدُّعَاءَ إِذَا وُلِّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٥٢﴾
وَمَا أَنْتَ بِهَادٍ الْعُمَىٰ عَنْ صَلَاتِهِمْ ۖ إِنَّ تَسْمَعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْمِعُونَ ﴿٥٣﴾
اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ

29) ఇటువంటి ఆయత్లకు చూడండి, 27:80-81.

ఆయన తాను కోరింది సృష్టిస్తాడు. మరియు కేవలం ఆయనే సర్వజ్ఞుడు సర్వసమర్థుడు.

55. మరియు ఆ ఘడియ ³⁰ సంభవించిన రోజు, అపరాధులు, ప్రమాణించేస్తూ: "మేము ఒక ఘడియసేపు కంటి ఎక్కువ కాలం (ప్రపంచంలో) ఉండలేదు" అని అంటారు. ఇదే విధంగా వారు (ప్రాపంచిక జీవితంలో) బ్రహ్మలో ఉండేవారు. ³¹

56. మరియు జ్ఞానం మరియు విశ్వాసం అనుగ్రహింపబడిన వారు ఇలా అంటారు: "వాస్తవానికి అల్లాహ్ మూలగ్రంథం ³² ప్రకారం మీరు పునరుత్థానదినం వరకు (ఇహలోకంలో) ఉంటిరి. ఇక ఇదే ఆ పునరుత్థాన దినం, కాని నిశ్చయంగా! మీరిది తెలుసుకోలేక పోయారు."

57. కనుక ఆ రోజు దుర్మార్గులకు, వారి సాకులు ఏ మాత్రం ప్రయోజనకరం కావు మరియు వారికి తమను తాము సరిదిద్దుకునే అవకాశం కూడా ఇవ్వబడదు.

58. మరియు వాస్తవానికి, మేము ఈ ఖుర్ఆన్ లో ప్రజలకు, ప్రతి ఒక్క విషయపు ఉపమానాన్ని బోధించాము. ³³ అయినా నీవు వారి వద్దకు ఏ అద్భుత సూచన (ఆయత్) తెచ్చినా, వారిలో సత్య-తిరస్కారులైన వారు ఇలా అంటారు: "మీరు కేవలం బూటకాలే పలుకుతున్నారు."

59. ఈ విధంగా అల్లాహ్ జ్ఞానహీనుల హృదయాల మీద ముద్రవేస్తాడు. ³⁴

60. కావున నీవు సహనంవహించు! నిశ్చయంగా అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యం! కావున విశ్వాసహీనులు నిన్ను వ్యాకులపరచరాదు సుమా!

*****

مَا يَشَاءُ ۚ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٣٠﴾
 وَ يَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ
 الْمُجْرِمُونَ ۚ مَا لَنَا بِسَاعَةٍ
 عُجْرٌ سَاعَةَ ۚ كَذَلِكَ
 كَانُوا يُفَكُّونَ ﴿٣١﴾
 وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ
 وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِئْتُمْ فِي
 كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ
 الْبَعْثِ ۚ فَهَذَا يَوْمُ
 الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ
 كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾
 فَيَوْمَئِذٍ لَا يُنْفَعُ
 الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعَدْرَتُهُمْ
 وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٣٣﴾
 وَ لَقَدْ صَرَبْنَا لِلنَّاسِ
 فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ
 كُلِّ مَثَلٍ ۚ وَ لَكِنَّ
 جِبْتَهُمْ بِآيَاتِنَا لَيَقُولَنَّ
 الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ
 أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ﴿٣٤﴾
 كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ
 عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا
 يَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾
 فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ
 حَقٌّ ۚ وَ لَا يَسْتَخِفُّنَا
 الَّذِينَ لَا يَؤُوقُونَ ﴿٣٦﴾

30) ఆ ఘడియ అంటే పునరుత్థాన ఘడియ. అదే ఈ లోకపు ఆఖరు ఘడియ.
 31) చూడండి, 10:45, 17:52.
 32) కీతాబిల్లాహి: అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) వ్రాసి ఉంచిన లాహ్ మహ్‌హూఘ్‌జ్ మూల గ్రంథం.
 33) చూడండి, 39:27.
 34) చూడండి, 2:7. ***

31. సూరహ్ లుఖ్యాన్

سُورَةُ لُقْمَانَ

ఇంతకు ముందు సూరహ్ వలే ఈ సూరహ్ కూడా మధ్య మక్కహ్ కాలంలో, హిజ్రతకు 6-7 సంవత్సరాలకు పూర్వం అవతరింపజేయబడింది. ఇది సూరహ్ అల్-అంకబూత్ (29)లో మొదలైన నాల్గు సూరహలలో 3వది. లుఖ్యాన్ ('అ.స.) ఒక మంచి జ్ఞానవంతుడు మరియు ప్రజ్ఞుడు. 34 ఆయాతులున్న ఈ సూరహ్ పేరు 12వ ఆయత్ నుండి తీసుకోబడింది.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత
అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. అలిఫ్-లామ్-మీమ్. ¹
2. ఇవి వివేకంలో నిండి ఉన్న గ్రంథ సూచనలు (ఆయాత్).
3. (ఇందులో) సజ్జనులకు² మార్గదర్శకత్వము మరియు కారుణ్యము ఉన్నాయి.
4. (వారికే) ఎవరైతే నహూజ్ను స్థాపించి విధిదానం ('జకాత్) ఇస్తారో³ మరియు పరలోక జీవితం మీద దృఢమైన నమ్మకం కలిగిఉంటారో;
5. అలాంటి వారే, తమ ప్రభువు తరపు నుండి (వచ్చిన) మార్గదర్శకత్వం మీద ఉన్నవారు. మరియు అలాంటి వారే సాఫల్యం పొందేవారు.
6. మరియు మానవులలో కొందరు - జ్ఞానం లేక, వ్యర్థ కాలక్షేపంచేసే మాటలనుకొని⁴ - ప్రజలను అల్లాహ్ మార్గం నుండి తప్పించే వారున్నారు మరియు వారు దానిని (అల్లాహ్ మార్గాన్ని) పరిహాసం చేస్తుంటారు. అలాంటి వారికి అవమానకరమైన శిక్షపడుతుంది.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْم

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ۝

هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ ۝

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ

الزَّكَاةَ وَ هُمْ بِآخِرَتِهِمْ يُوقِنُونَ ۝

أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَ

أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝

وَ مِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ

الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ

بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۗ أُولَئِكَ

لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۝

- 1) ఈ అక్షరాలను ముఖ్యోత్తరాలలో, అంటారు. వీటి అర్థం మరియు కొన్ని సూరహల ప్రారంభంలో ఇవి ఎందుకు వ్రాయబడ్డాయో కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.) కు మాత్రమే తెలుసు.
- 2) ము'హ్సినీన్, ము'హ్సినీన్ (ఎ.వ.): దీనికి మూడు అర్థాలున్నాయి. (i) ఉపకారం చేసేవాడు; తన తల్లిదండ్రులకు, బంధువులకు, మొదలైన వారికి. (ii) సత్కార్యాలు చేసేవాడు మరియు సాహసాలనుండి దూరంగా ఉండేవాడు. (iii) అల్లాహ్ (సు.త.) యొక్క ఆరాధన - భక్తి, శ్రద్ధ, దైవభీతి మరియు ఏకాగ్రతలో - చేసేవాడు.
- 3) చూడండి, 2:2-4.
- 4) అంటే సంగీతం మరియు ఇతర వృద్ధా మాటలలో విషయాలలో కాలక్షేపం చేయడానికి వాడే వస్తువులు.

7. అలాంటి వానికి, మా సూచనలు (అయూల్) వినిపింపజేసినప్పుడు, అతని రెండు చెవులలో చెవుడు ఉన్నట్లుగా, అతడు వాటిని విననేలేదన్నట్లుగా, అహంకారంతో మరలిపోతాడు. ⁵ వానికి అతి బాధాకరమైన శిక్ష పడుతుందనే వార్తను వినిపించు.

8. నిశ్చయంగా ఎవరైతే విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేస్తారో, వారికొరకు పరమానంద కరమైన స్వర్గవనా లుంటాయి.

9. వారు, శాశ్వతంగా వాటిలో ఉంటారు. ఇది అల్లాహ్ యొక్క సత్య వాగ్దానం. మరియు ఆయన సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.

10. మీరు చూస్తున్నారు కదా! ఆయన ఆకాశాలను స్థంభాలు లేకుండానే సృష్టించాడు. ⁶ మరియు భూమిలో పర్వతాలను నాటాడు, అది మీలోపాటు కదలకుండా ఉండాలని; ⁷ మరియు దానిలో ప్రతిరకమైన ప్రాణిని నివసంపజేశాడు. మరియు మేము ఆకాశం నుండి నీటిని కురిపించి, దానిలో రకరకాల శ్రేష్టమైన (పదార్థాలను) ⁸ ఉత్పత్తిచేశాము.

11. ఇదంతా అల్లాహ్ సృష్టియే! ఇక ఆయన తప్ప ఇతరులు ఏమి సృష్టించారో నాకు చూపండి. అలాకాదు ఈ దుర్మార్గులు స్పష్టంగా మార్గభ్రష్టత్వంలో పడి ఉన్నారు.

12. మరియు నిశ్చయంగా, మేము లుఖ్యాన్ కు వివేకాన్ని ప్రసాదించాము, ⁹ అతను అల్లాహ్ కు కృతజ్ఞుడుగా ఉండాలని. మరియు ఎవడైతే

وَإِذَا تَتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَلَّىٰ مُسْتَكْبِرًا
كَأَنَّ لَمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِي أُذُنَيْهِ وَقْرًا
فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ⑤

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ ⑥

خَالِدِينَ فِيهَا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا ⑦ وَهُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ⑧

خَلَقَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَ
الْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ
بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ ⑨ وَ
أَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا
فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ⑩

هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ
الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ⑪ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي
ضَلَالٍ مُّبِينٍ ⑫

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنْ اشْكُرْ

5) చూడండి, 23:66-67.

6) చూడండి, 13:2.

7) చూడండి, 16:15.

8) 'జౌజున్': అంటే ప్రతిరకమైన ధాన్యాలు మరియు ఫలాలు, (ముహమ్మద్ జూనాగడ్).
మరొకఅర్థం: రకరకాల జవరాశి, (నోబుల్ ఖుర్ఆన్) రెండు సరైనవే. ఇంకా చూడండి, 26:7.

9) లుఖ్యాన్ (అ.స.): ఒక మహా సత్పురుషుడు. అల్లాహ్ (సు.త.) అతనికి మంచి జ్ఞానం,
దురద్రష్టి, దైవబీతి మరియు వివేచనాశక్తిని ప్రసాదించాడు.

ఆయనకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతాడో, అతడు నిశ్చయంగా, తన మేలు కొరకే కృతజ్ఞతలు తెలుపుతాడు. మరియు కృతఘ్నతకు పాల్పడిన వాడు, నిశ్చయంగా అల్లాహ్ స్వయం సమృద్ధుడు సర్వస్థోత్రాలకు అర్హుడని (తెలుసుకోవాలి).

13. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) లుఖ్యాన్ తన కుమారునికి హితబోధచేస్తూ ఇలా అన్నాడు: "ఓ నా పుత్రుడా! అల్లాహ్ కు సాటి (భాగస్వాములను) కల్పించకు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కు భాగస్వాములను కల్పించటం (బహుదైవారాధన) మహా (గొప్ప) దుర్మార్గము.

14. "మరియు (అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశిస్తున్నాడు): 'మేము మానవునకు తన తల్లి దండ్రుల యెడల మంచితనంతో మెలగటం విధిగా జేశాము. అతని తల్లి అతనిని బలహీనతవై బలహీనతను సహిస్తూ (తనగర్భంలో) భరిస్తుంది. మరియు ఆ బిడ్డ చనుపాలు మానించే గడువు రెండు సంవత్సరాలు. నీవు నాకు మరియు నీ తల్లిదండ్రులకు కృతజ్ఞుడవై ఉండు. నీకు నా వైపునకే మరలి రావలసి ఉన్నది. ¹⁰

15. " మరియు ఒకవేళ వారిరువురు - నీవు ఎరగని దానిని - నాకు (అల్లాహ్ కు) భాగస్వామిగా చేర్చమని, నిన్ను బలవంతం చేస్తే, వారి మాటను నీవు ఏమాత్రం వినకు. ¹¹ మరియు ఇహలోక విషయాలలో ధర్మసమ్మతమైన వాటిలో వారికి లోడుగా ఉండు. మరియు పశ్చాత్తాపంతో నావైపుకు మరలివాని మార్గాన్ని అనుసరించు. తరువాత మీరంతా నావైపునకే మరలి రావలసి ఉన్నది. అప్పుడు నేను మీరు చేసే కర్మలను గురించి మీకు తెలుపుతాను.'

لِلَّهِ ۗ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۗ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَكِيمٌ ﴿١٣﴾

وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَبْنِي لَكَ لَا تَشْرِكْ بِاللَّهِ ۚ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ ۖ حَسَنَةً ۚ إِنَّهُ فِي أُمَّهُ وَهَنًا عَلَىٰ وَهْنٍ ۖ وَفِصْلُهُ فِي عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ ۖ إِلَىٰ الْبَصِيرَةِ ﴿١٥﴾

وَإِنْ جَاهَدَكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مِمَّا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ ۖ فَلَا تُطِعْهُمَا ۚ وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۚ وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ۚ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

10) చూడండి, 17:23-24.

11) చూడండి, 29:8.

16. "ఓ నా కుమారా! ఒక వేళ నీ కర్మ ఆవ గింజంత ఉండి, అది ఒక పెద్ద రాతిబండలో గానీ, ఆకాశాలలోగానీ లేదా భూమిలోగానీ దాగివున్నా, అల్లాహ్ దానిని తప్పక (వెలుగులోకి) తీస్తాడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ఎంతో సూక్ష్మగ్రాహి, సర్వం తెలిసినవాడు.

17. "ఓ నా కుమారా! నమాజ్ను స్థాపించు మరియు ధర్మాన్ని ఆదేశించు మరియు అధర్మాన్ని నిషేధించు, ఆపదలో సహనంవహించు. నిశ్చయంగా, ఇబి ఎంతో గట్టిగా ఆజ్ఞాపించబడిన విషయాలు.¹²

18. "మరియు నీ చెంపలను గర్వంలో, ప్రజల యెదుట ఉబ్బించకు.¹³ మరియు భూమిపై అహంకారంలో నడవకు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ డాంబి కాలు చెప్పుకోని, విర్రవీగే వాడంటే ఇష్టపడడు.

19. "మరియు నీ నడకలలో వినమ్రత పాటించు.¹⁴ మరియు నీ స్వరాన్ని తగ్గించు. నిశ్చయంగా, స్వరాలలో అన్నిటికంటే కరకైన (వినసాంపుకానిది) గాడిద స్వరమే!"

20. ఏమి? ఆకాశాలలో మరియు భూమిలో ఉన్న సకల వస్తువులను వాస్తవానికి అల్లాహ్ మీకు ఉపయోక్తంగా చేశాడని¹⁵ మరియు ఆయన బహిరంగంగానూ మరియు గోప్యంగానూ తన అనుగ్రహాలను, మీకు ప్రసాదించాడనీ, మీకు తెలియదా? మరియు ప్రజలలో కొందరు ఎలాంటి జ్ఞానం, మార్గదర్శకత్వం మరియు వెలుగు చూపే స్పష్టమైన గ్రంథం లేనిదే అల్లాహ్ను గురించి వాదులాడేవారున్నారు!

يُبَيِّنُ لَهَا إِن تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ حَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾

يُبَيِّنُ أَقِيمِ الصَّلَاةَ وَ أْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَ أَنه عَنِ الْمُنْكَرِ وَ اصْبِرْ عَلَى مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٧﴾ وَ لَا تَصْعِرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَ لَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كَلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾

وَ اقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَ اغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿١٩﴾

الْمُتَرَوِّا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ وَ أَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَاهِرَةً وَ بَاطِنَةً وَ مِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَ لَا هُدًى وَ لَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ ﴿٢٠﴾

12) వంకరఅక్షరా (Italics)లలో ఉన్నది నోబుల్ ఖుర్ఆన్లో ఉన్న తాత్పర్యం.

13) పైన ఉన్నది ముహమ్మద్ జానాగడి గారి తాత్పర్యం. ఈ వాక్యపు తాత్పర్యం నోబుల్ ఖుర్ ఆన్లో ఇలాఉంది: "ప్రజలలో ముఖం ప్రక్కకు త్రిప్పుకోని(చిట్టించుకోని)గర్వంలో మాట్లాడకు."

14) చూడండి, 25:63.

15) చూడండి, 14:32-33.

21. మరియు వారితో: "అల్లాహ్ అవతరింప జేసిన దానిని అనుసరించండి!" అని అన్నప్పుడు వారు: "కాదు మా తండ్రి-తాతలు నడిచిన మార్గాన్నే మేము అనుసరిస్తాము." అని అంటారు. ఏమీ? షైతాన్ వారిని భగభగ మండే అగ్ని వైపునకు ఆహ్వానిస్తున్నప్పటికీ, (వారు అలాంటి మార్గాన్నే అనుసరిస్తారా)? ¹⁶ (1/2)

22. * ఎవడైతే, తనముఖాన్ని (తనను తాను) అల్లాహ్ కు సమర్పించుకొని ¹⁷ సజ్జనుడై ఉంటాడో, అలాంటివాడు నిస్సందేహంగా దృఢమైన ఆధారాన్ని పట్టుకున్న వాడే! మరియు సకల వ్యవహారాల ముగింపు (తీర్పు) అల్లా వద్దనే ఉంది.

23. మరియు సత్యాన్ని తిరస్కరించేవాని, తిరస్కారం నిన్ను దుఃఖానికి గురిచేయకూడదు. వారందరి మరలింపు మావైపునకే ఉంది; అప్పుడు మేము వారుచేసినకర్మలను వారికితెలుపుతాము. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కు హృదయాలలో ఉన్న విషయాలు సైతం బాగా తెలుసు.

24. మేము వారిని కొంతకాలం సుఖాలను అనుభవించనిస్తాము. ఆ తరువాత మేము వారిని కఠినమైన శిక్ష వైపుకు త్రోస్తాము.

25. ఒకవేళ మీరు వారిని: "ఆకాశాలనూ మరియు భూమినీ సృష్టించింది ఎవరు?" అని అడిగితే! వారు నిస్సంకోచంగా అంటారు: "అల్లాహ్!" అని. వారితో అను: "సర్వస్థోత్రాలకు అర్హుడు అల్లాహ్ మాత్రమే!" కాని వారితో చాలా మందికి ఇది తెలియదు.

26. ఆకాశాలలో మరియు భూమిలో నున్న సమస్తమూ అల్లాహ్ కే చెందుతుంది. నిశ్చయంగా అల్లాహ్! కేవలం ఆయనే సర్వసంపన్నుడు, సర్వస్థోత్రాలకు అర్హుడు.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوْ لَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿١٦﴾

وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿١٧﴾

وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنُكَ كُفْرُهُ ۗ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٨﴾

نَبِّئُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ غَلِيظٍ ﴿١٩﴾

وَلَسِنِّي سَأَلْتُهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ ۗ قَلِيلَ الْحَمْدِ لِلَّهِ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٠﴾

لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ اِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢١﴾

16) చూడండి, 2:14 మరియు 15:17.

17) చూడండి, 2:112.

27. ఒకవేళ వాస్తవానికి, భూమిలో ఉన్న వృక్షాలన్నీ కలములై ఈ సముద్రం మరియు దానిలో పాటు అటువంటి ఏడు సముద్రాల (నిశ్శబ్దం) సిరాగా ఉన్నా, అల్లాహ్ మాటలు (సూచనలు వ్రాయటానికి) పూర్తికావు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.¹⁸

28. మీ అందరినీ సృష్టించటం మరియు తిరిగి (సజీవులుగా) లేపటం ఆయనకు ఒక మానవుణ్ణి (సృష్టించి, తిరిగిలేపడం వంటిది). నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు, సర్వం చూసేవాడు.

29. ఏమీ? నీకు తెలియదా (చూడటం లేదా)? నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ రాత్రిని పగటిలోనికి ప్రవేశింప జేస్తున్నాడని మరియు పగటిని రాత్రిలోకి ప్రవేశింప జేస్తున్నాడని.¹⁹ మరియు సూర్యుణ్ణి మరియు చంద్రుణ్ణి నియమబద్ధులుగా చేసి ఉంచాడని ప్రతి ఒక్కరూ ఒక నిర్దితకాలంలో మరియు (పరిధిలో) తిరుగుతూఉంటాయనీ!²⁰ మరియు నిశ్చయంగా మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ ఎరుగునని?

30. ఇదంతా ఎందుకంటే! నిశ్చయంగా అల్లాహ్ కేవలం ఆయనే సత్యం. మరియు ఆయనను వదలి వారు ఆరాధించేవన్నీ అసత్యాలు మరియు నిశ్చయంగా అల్లాహ్! కేవలం ఆయనే మహోన్నతుడు, మహానియుడు (గొప్పవాడు).

31. ఏమీ? నీకు తెలియదా? మీకు కొన్ని సూచనలను తెలుపటానికి, అల్లాహ్ అనుగ్రహంలో ఓడ సముద్రంలో పయనం చేస్తున్నదనీ? నిశ్చయంగా ఇందులో సహనం వహించే ప్రతివానికీ, కృతజ్ఞునికీ, ఎన్నో సూచనలున్నాయి.

وَلَوْ أَنَّ مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٧﴾

مَا خَلَقَكُمْ وَلَا يَعْثُبُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٢٨﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٩﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٣٠﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣١﴾

18) ఇటువంటి ఆయత్కు చూడండి, 18:109.

19) అంటే చలికాలంలో రాత్రి పెద్దదై పగలు చిన్నదవటం మరియు వేసవికాలంలో పగలు పెద్దదయి రాత్రి చిన్నదవటం.

20) ఈ నిర్దితకాలం, పునరుత్థానదినం కావచ్చు లేక అవి తమ పరిధిలో ఒకసారి చుట్టు తిరిగి మరల మొదటి స్థానానికి వచ్చుటకు పట్టి కాలం కావచ్చు.

32. మరియు వారిని సముద్రపు అల, మెఘంగా క్రమ్ముకున్నప్పుడు, వారు పరిపూర్ణభక్తితో అల్లాహ్ నే వేడుకుంటారు. కాని ఆయన వారిని రక్షించి ఒడ్డుకు చేర్చినతరువాత వారిలోకొందరు (విశ్వాస అవిశ్వాసాల) మధ్య ఆగిపోతారు.²¹ మరియు మా సూచనలను, కేవలం విశ్వాసపూతకులు, కృతఘ్నులైన వారు మాత్రమే తిరస్కరిస్తారు.

33. ఓ మానవులారా! మీ ప్రభువునందే భయ-భక్తులు కలిగిఉండండి, మరియు ఆదినానికి భయపడండి, (ఏ నాడైతే) తండ్రి తన కుమారునికి నష్టపరిహారంచెల్లించలేడో మరియు ఏకుమారుడు కూడా తన తండ్రికి ఎలాంటి నష్టపరిహారం చెల్లించలేడో! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ వాగానం సత్యం! కావున ఈ ప్రాపంచిక జీవితం మిమ్మల్ని మోసానికి గురిచేయనివ్వకూడదు. మరియు ఆ వంచకుణ్ణి (వైతానును) మిమ్మల్ని అల్లాహ్ విషయంలో వంచనకు గురిచేయనివ్వకూడదు సుమా!

34. నిశ్చయంగా, ఆ (అంతిమ) ఘడియ జ్ఞానం, కేవలం అల్లాహ్ కు మాత్రమే ఉంది. మరియు ఆయనే వర్షం కురిపించేవాడు మరియు గర్బాలలో ఉన్నదాని విషయం తెలిసినవాడు. మరియు తాను రేపు ఏమి సంపాదిస్తాడో, ఏ మానవుడు కూడా ఎరుగడు. మరియు ఏ మానవుడు కూడా తాను ఏ భూభాగంలో మరణిస్తాడో కూడా ఎరుగడు.²² నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మాత్రమే సర్వజ్ఞుడు, సమస్తం తెలిసినవాడు (ఎరిగిన వాడు).

*****

وَ إِذَا غَشِيَهُمْ مَوَّجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا
اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ فَلَمَّا
نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ ۗ
وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ
كَفُورٍ ﴿٣٢﴾

يَأْتِيهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ وَ اخْشَوْا
يَوْمًا لَا يَجْزِي وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ ۚ وَلَا
مَوْلُودٌ هُوَ جَارٌ عَنْ وَالِدِهِ شَيْئًا ۚ إِنَّ
وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ
الدُّنْيَا ۗ وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿٣٣﴾

إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ ۗ وَ
يُنزِّلُ الْغَيْثَ ۗ وَ يَعْلَمُ مَا فِي
الْأَرْحَامِ ۗ وَ مَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا
تَكْسِبُ غَدًا ۗ وَ مَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ
أَرْضٍ تَمُوتُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٤﴾

21) చూడండి, 17:67 మరియు 29:65.

22) పై ఐదు అగోచర విషయాల జ్ఞానం కేవలం అల్లాహ్ కే ఉంది అవి: (i) అంతిమ ఘడియ సమయం, (ii) వర్షం వచ్చే సమయం, (iii) మాతృగర్భంలో ఉన్నదాని గతి, (iv) రేపు సంభవించబోయే విషయం మరియు (v) మానవుని మరణస్థానం ('స. ఋ'ఖారీ). ***

32. సూరహ్ అస్-సజ్దహ్

అస్-సజ్దహ్: సాష్టాంగం. ఇది చివరి మక్కహ్ సూరాహ్ లలోనిది. సూరహ్ అల్-ముమినున్ (23) తరువాత అవతరింపజేయబడింది. ఇది సూరహ్ అల్-అంకబూత్ (29)లో మొదలైన నాలుగు సూరాహ్ లలో 4వది, చివరిది. దైవప్రవక్త ('స'అస) జముఅహ్ రోజు ఫజ్ నమాజ్ లో మొదటి రక'అత్ లో ఈ సూరహ్ (32) మరియు రెండవ రక'అత్ లో సూరహ్ అల్-ఇన్షాన్ (76), చదివేవారు, (బుఖారీ, ముస్లిం). దైవప్రవక్త ('స'అస) రాత్రి నిద్రపోయే ముందు ఈ సూరహ్ మరియు సూరహ్ అల్-ముల్క్ (67) చదివే వారు, (తిర్మిజి' 892; అహ్మద్ 3/340). 30 ఆయాతులన్న ఈ సూరహ్ పేరు 15వ ఆయత్ నుండి తీసుకోబడింది.

ఆనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత
అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. అలిఫ్-లామ్-మీమ్.
2. నిస్సంకోచంగా, ఈ గ్రంథ (ఖుర్ఆన్) అవతారణ సర్వలోకాల ప్రభువు తరపు నుండియే ఉంది.
3. ఏమీ? వారు (అవిశ్వాసులు): "ఇతనే (ముహమ్మద్) దీనిని కల్పించాడు." అని అంటున్నారా? ¹ అలాకాదు! వాస్తవానికి ఇది నీ ప్రభువు తరపు నుండి వచ్చిన సత్యం. నీకు పూర్వం హెచ్చరించే వారెవ్వరూ రాని జాతి వారికి నీవు హెచ్చరిక చేయటానికి, బహుశా వారు మార్గదర్శకత్వం పొందుతారేమోనని!
4. అల్లాహ్, ఆయనే ఆకాశాలను భూమిని మరియు వాటి మధ్య ఉన్నదంతా ఆరు దినములలో (అయ్యూబ్ లలో) ² సృష్టించాడు, ఆ తరువాత సింహాసనాన్ని (అర్షాదు) అధిష్టించాడు. ఆయన తప్ప మీకు మరొక సంరక్షకుడుగానీ, సిపాఠసు చేసే వాడుగానీ ఎవ్వడూ లేడు, అయినా మీరు హితబోధ గ్రహించరా?
5. ఆయనే ఆకాశం నుండి భూమి వరకు ప్రతి వ్యవహారాన్ని నడిపిస్తున్నాడు; తరువాత అంతా ఒకే దినమున, ³ ఆయన వద్దకు పోయి

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْم
تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ
الْعَالَمِينَ
أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ
مِنْ رَبِّكَ لَتَنْذِرَنَّهُمْ قَوْمًا مَّا أَتَاهُمْ
مِّنْ نَّذِيرٍ مِّنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ
اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ
مَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى
عَلَى الْعَرْشِ ۗ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ
وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ ۗ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ
يُدْبِرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ
ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مَقْدَرُهُ

1) అలాంటిప్పుడు వారిని ఇలాంటి గ్రంథాన్ని రచించి తెమ్మను? అనే ప్రశ్నకు చూడండి, 17:88, 52:34. ఇలాంటి 10 సూరాహ్ లనైనా రచించి తెమ్మను? అనే ప్రశ్నకు, 11:13.

ఇలాంటి ఒక్క సూరహ్ నైనా రచించి తెమ్మను? అనే ప్రశ్నకు, 2:23, 10:38 చూడండి.

2) చూడండి, 7:54 వ్యాఖ్యానం 22.

3) అంటే ఇది పునరుత్థానదినం అని, కొందరు వ్యాఖ్యాతలు బోధించారు. అది చాలా కష్టతరమైన దినం కావటం వల్ల వేయిసంవత్సరాలవలే కనిపిస్తుంది. చూడండి, 22:47లో కూడా:

చేరుతుంది; దాని (ఆ దినపు) పరిమాణం మీ లెక్క ప్రకారం వేయి సంవత్సరాలు.

6. ఆయన (అల్లాహ్)యే అగోచర మరియు గోచర విషయాల జ్ఞానం గలవాడు, సర్వ శక్తిమంతుడు, అపార కరుణాప్రుధాత.

7. ఆయన తాను సృష్టించిన ప్రతి దానిని ఉత్తమరితిలో చేశాడు. మరియు మానవసృష్టిని మట్టిలో ప్రారంభించాడు.⁴

8. తరువాత అతని సంతతిని ఒక అధమమైన ద్రవపదార్థపు సారంతో (వీర్యంతో) చేశాడు.

9. ఆ తరువాత అతనిని యుక్తమైన రూపంలో తీర్చిదిద్ది, అతనిలో తన (నుండు) ప్రాణం (ఆత్మ) ఊదాడు.⁵ మరియు మీకు వినేశక్తిని, చూసేశక్తిని మరియు హృదయాలను (అర్థంచేసుకునే శక్తిని) ఇచ్చాడు. (అయినా) మీరు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకునేది చాలా తక్కువ!

10. మరియు వారు (అవిశ్వాసులు) అంటున్నారు: "ఏమి? మేము నశించి మట్టిలో కలిసి పోయినా మేము మళ్ళీ క్రొత్తగా సృష్టించబడతామా?" అదికాదు! వారు తమ ప్రభువుతో కాబోయే సమావేశాన్ని తీరస్కరిస్తున్నారు.⁶ (5/8)

11. * వారితో ఇలా అను: "మీపై నియమించబడిన మృత్యుదూత మీ ప్రాణం తీస్తాడు. ఆ తరువాత మీరు మీ ప్రభువు వద్దకు మరలింపబడతారు."

12. మరియు (పునరుత్థానదినమున) ఈ అపరాధులు, తమ ప్రభువు సమక్షంలో, ఏవిధంగా తమతలలు వంచుకొని నిలబడిఉంటారో, నీవు చూడగలిగితే! వారు: "ఓమాప్రభూ! మేమిప్పుడు

أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ۝

ذَلِكَ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزِ

الرَّحِيمِ ۝

الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ وَبَدَأَ

خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ ۝

ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِّنْ مَّاءٍ

مَّهِينٍ ۝

ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِن رُّوحِهِ وَ

جَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَ

الْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ۝

وَقَالُوا إِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ

لَنُنْفِئَ خَلْقَ جَدِيدٍ ۚ بَلْ هُمْ بِلِقَائِ

رَبِّهِمْ كَفِرُونَ ۝

قُلْ يَتَوَفَّكُم مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي

وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ۝

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُرْمُونَ نَأْتُوا

رُءُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا

"...మరియు నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువువద్ద ఒక్క దినం మీ లెక్కల ప్రకారం వేయి సంవత్సరాలకు సమానమైనది" అని ఉంది. కాని 70:4లో: "యాభైవేల సంవత్సరాలకు సమానమైన (ప్రాణాంగల) ఒకరోజులో, దేవదూతలు మరియు ఆత్మ (జబ్బీల్ 'అ.స.) ఆయన (సు.త.) వద్దకు అధిరోహిస్తారు." అని ఉంది. అంటే వారు అంత తీవ్రంగా ప్రయాణం చేస్తారన్నమాట.

4) చూడండి, 23:12.

5) చూడండి, 15:29, 38:72.

6) చూడండి, 13:5.

చూశాము మరియు విన్నాము, కావున మమ్మల్ని తిరిగి (భూలోకానికి) పంపించు. మేము సత్కార్యాలు చేస్తాము, నిశ్చయంగా, మాకు ఇప్పుడు నమ్మకం కలిగింది." అని అంటారు.

13. మరియు, మేము కోరినట్లయితే, ప్రతి వ్యక్తికి (ఆత్మకు) దాని మార్గదర్శకత్వం చేసి ఉండే వారము.⁷ కాని నేను: "నిశ్చయంగా జన్నాతులు పరియి మానవులందరిలో నరకాన్ని నింపివేస్తాను." అని పలికిన, నా మాట సత్యమయ్యింది.⁸

14. కావున మీరు మీ యొక్క ఈ నాటి సమావేశాన్ని మరచిపోయిన దాని ఫలితాన్ని రుచి చూడండి. నిశ్చయంగా మేము కూడా మిమ్మల్ని మరచిపోయాము. మరియు మీరు మీ కర్మల ఫలితమైన ఈ శాశ్వత శిక్షను రుచి చూడండి!

15. నిశ్చయంగా వారే, మా సూచనలు (ఆయాతీ) వారికి బోధించినప్పుడు, వాటిని విశ్వసించి సాష్టాంగంలో (సజ్జాలో) పడిపోతారు మరియు తమ ప్రభువు పవిత్రతను కొనియాడుతారు మరియు ఆయనను స్తుతిస్తారు మరియు వారెన్నడూ గర్వపడరు; ^(సజ్జా)

16. వారు (రాత్రులలో) తమ ప్రక్కలను తమ పరుపుల నుండి దూరంచేసి, తమ ప్రభువును భయంలో మరియు ఆశతో వేడుకుంటారు⁹ మరియు మేము వారికి ప్రసాదించిన జీవనోపాధి నుండి ఖర్చుచేస్తారు.

17. కాని వారికి, వారికర్మల ఫలితంగా వారి కొరకు (పరలోకంలో) కళ్ళకు చలువనిచ్చే ఎటువంటి సామగ్రి దాచిపెట్టబడి ఉండే ఏ ప్రాణికి తెలియదు.¹⁰

وَسَمِعْنَا فَأَرْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ﴿١٣﴾

وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًى وَ لَكِن حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٤﴾

فَذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا إِنَّا نَسِينَكُمْ وَ ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَ سَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَ هُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٦﴾

تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَ طَمَعًا وَ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿١٧﴾

فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُمْ مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

7) చూడండి, 26:4. అల్లాహ్ (సు.త.) ఎవ్వరిని సన్మార్గం మీద ఉండటానికి బలవంతం చేయడు కాని మార్గదర్శకత్వం చేస్తాడు. దానిని అనుసరించనివాడు శిక్షకు గురిఅవుతాడు.

8) ఇటువంటి వాక్యాలకు చూడండి, 7:18 మరియు 11:119.

9) రాత్రులలో లేచి తహజ్జుద్ (నఫిల్) నమాజులు చేస్తారు.

10) 'హాదీస్' ఖుద్ధీ: నేను నా పుణ్యాత్ములైన దాసులకొరకు స్వర్గంలో సిద్ధపరచి ఉంచిన వాటిని ఇంతవరకు ఏ కన్నూ చూడలేదు, ఏ చెవి వినలేదు మరియు ఏ మానవుడు కూడా వాటిని గురించి ఆలోచించలేడు, ('స'హీ'హ్ బు'ఖారీ మరియు 'స. ముస్లిం).

18. ఏమీ? విశ్వాసి అయిన వాడు (దైవబీతి లేని) అవిధేయునిలో సమానుడా? (కాదు)! వారు సరిసమానులు కాలేరు. ¹¹

19. ఎవరైతే విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేస్తారో, వారికి -వారి కర్మలకు ఫలితంగా - వారి ఆతిథ్యం కొరకు స్వర్గవనాలలో నివాసాలుంటాయి.

20. ఇక ఎవరైతే, విద్రోహవైఖరి అవలంబిస్తారో, వారి నివాసం నరకాగ్నియే. ప్రతినారి వారు దాని నుండి బయటపడటానికి ప్రయత్నించినపుడల్లా, వారుంటుంటే తిరిగి నెట్టబడతారు. మరియు వారితో ఇలా అనబడుతుంది: "మీరు తిరస్కరిస్తూ ఉండిన నరకాగ్ని శిక్షను చవిచూడండి."

21. మరియు ఆ పెద్దశిక్షకు ముందు మేము (ఇహలోకంలో) వారికి సమీప శిక్షను రుచిచూపుతాము. ¹² బహుశా, వారు (ప్రశ్నాత్తాపపడి సత్కార్యాల వైపునకు) మరలి వస్తారేమోనని!

22. మరియు తన ప్రభువు సూచన (ఆయత్)ల ద్వారా హితబోధవేయబడిన తరువాతకూడా వాటి నుండి విముఖుడయ్యే వానికంటే ఎక్కువ దుర్మార్గుడెవడు? నిశ్చయంగా, మేము అలాంటి అపరాధులకు ప్రతీకారం చేసి తీరుతాము. ¹³

23. మరియు వాస్తవంగా, మేము మూసాకు గ్రంథాన్ని ఇచ్చాము. కావున, (ఓ ప్రవక్తా)! నివృత అతనిని (ఇస్రా'రాత్రిలో) కలుసుకోబోయే విషయాన్ని గురించి సందేహంలో పడకు. ¹⁴ మరియు మేము దానిని (తొరాతను) ఇస్రా'యిల్ సంతతివారికి మార్గదర్శినిగా చేశాము. ¹⁵

أَفَسِنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِئًا

لَا يَسْتَوُونَ ﴿١٨﴾

أَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَالَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوَى نُزُلًا بِمَا كَانُوا

يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابِ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿٢٠﴾

وَلَنُدْرِيَقَتَهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَذَى دُونَ

الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ

أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ

مُنْتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ

فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى

لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٢٣﴾

11) ఇటువంటి ఆయతులకు చూడండి, 45:21, 38:28, 59:20 మొదలైనవి.

12) చూడండి, 52:47.

13) అల్-ముంతఫిమ్ (81): *The Retributor*, (సకరించబడిన పదం) ప్రతీకారం చేయగల వాడు. ప్రతీకారం తీర్చుకునే, దుష్టులను శిక్షించే వాడు. చూడండి, 30:47.

14) మహాప్రవక్త ('స'అస) మె'అరాజ్ రాత్రిలో మూసా ('అ.స.)ను కలుసుకున్నప్పుడు అతను, దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ ('స'అస)కు, అల్లాహ్ (సు.త.)ను వేడుకొని, నమాజ్ల సంఖ్యను, తగ్గించుకోమని సలహా ఇచ్చిన విషయాన్ని ఈ ఆయత్ సూచిస్తుందని వ్యాఖ్యాతలు అభిప్రాయపడ్డారు.

15) ఇక్కడ సంబోధన మూసా ('అ.స.)కు కూడా కావచ్చు.

24. మరియు మేము (ఇస్రా'యిల్ సంతతి) వారిలో నుండి కొందరిని నాయకులుగా చేశాము - వారు, వారికి మా ఆజ్ఞానుసారంగా మార్గదర్శకత్వం చేస్తూ ఉన్నారు - ఎంత వరకైతే వారు సహనం వహించి ఉన్నారో మరియు వారు మా ఆయాల్ (సూచన) లను నమ్ముతూ ఉన్నారో!

25. నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు, పునరుత్థాన దినమున, వారికున్న భేదాభిప్రాయాలను గురించి వారిమధ్య తీర్పుచేస్తాడు.¹⁶

26. ఏమీ? వీరికి పూర్వం అనేక తరాలను నాశనంచేసిన విషయం వీరికి మార్గదర్శకత్వం కాదా? వీరు, వారి నివాసస్థలాలలో తిరుగుతున్నారు కదా! నిశ్చయంగా ఇందులో ఎన్నో సూచనలున్నాయి. ఏమీ? వీరు వినటం లేదా?

27. ఏమీ? వారు చూడటంలేదా? నిశ్చయంగా, మేము ఒక బంజరు భూమి వైపునకు నీళ్ళను (వర్షాన్ని) పంపి దాని నుండి వైరును ఉత్పత్తి చేస్తే, దానిని వారి పశువులు మరియు వారూ తింటున్నారని. ఏమీ? వారిది గమనించటం లేదా (చూడటం లేదా)?

28. ఇంకా ఇలా అంటున్నారు: "మీరు సత్యవంతులే అయితే, ఆ తీర్పు ఎప్పుడు వస్తుందో చెప్పండి!"¹⁷

29. ఇలా అను: "ఆ తీర్పుదినంనాడు¹⁸ సత్య-తిరస్కారులు విశ్వసించగోరినా, అది వారికి ఏ విధంగానూ పనికిరాదు! మరియు వారికెలాంటి గడువు కూడా ఇవ్వబడదు."

30. కావున నీవు వారితో విముఖుడవగు!¹⁹ మరియు వేచి ఉండు, నిశ్చయంగా, వారు కూడా (ఆ దినం కొరకు) వేచి ఉంటారు. (3/4)

*****

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ آيَةً يُهْدُونَ بِأَمْرِنَا
لَمَّا صَبَرُوا ۗ وَكَانُوا بِالْبَيِّنَاتِ يُوقِنُونَ ﴿٣٢﴾

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ

الْقِيلَةِ فَمِثَالًا لِّكُلِّ أَفْتِنٍ يَخْتَلِفُونَ ﴿٣٣﴾

أَوْ لَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ

قَبْلِهِمْ مِنَ الْقُرُونِ يَيسُفُونَ فِي

مَسْكِنِهِمْ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ ۗ أَفَلَا

يَسْمَعُونَ ﴿٣٤﴾

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى

الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا

تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَ أَنْفُسُهُمْ

أَفَلَا يَبْصُرُونَ ﴿٣٥﴾

وَ يَقُولُونَ مَتَى هَٰذَا الْفَتْحُ ۗ إِنَّ

كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٦﴾

قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ

كَفَرُوا إِيْمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٣٧﴾

فَاعْرِضْ عَنْهُمْ وَ ائْتِظِرْ إِنَّهُمْ

مُنْتَظَرُونَ ﴿٣٨﴾

16) చూడండి, 22:67-69.

17) ఇక్కడ తీర్పు అంటే ఆ తీర్పు, దేనివైతే ముప్తిక్ ఖుర్బానులు తమ మీదికి తమ్మని దైవప్రవక్త (స'అస)ను హెళనలో అడిగేవారో, అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) శిక్ష.

18) ఇక్కడ తీర్పుదినం అంటే పునరుత్థాన దినం.

19) చూడండి, 6:106.

***

33. సూరహ్ అల్-అహ్ జాబ్

మదీనహ్ లో అవతరింపజేయబడిన ఈసూరహ్ లో 73 ఆయతులున్నాయి. దీని పేరు 20 (9-27) ఆయతులలో వివరించబడిన, షవ్వాల్ 5వ హిజ్రలో జరిగిన తగలవారి యుద్ధం పేరుతో ఇవ్వబడింది. ఆ యుద్ధం మరొక పేరు కందక యుద్ధం. 4వ హిజ్రలో మదీనహ్ నుండి వెళ్ళగొట్ట బడిన బనూ-నదీర్ తెగవారు ముప్తీక్ ఖురైలను ప్రోత్సహించి, చుట్టుప్రక్కలనున్న ముప్తీక్ తెగలైన బనూ-కనానా, బనూ-అసద్ మరియు బనూ-గి'త్తాన్ వారినీ, ఇంకా ఇతరులను కలుపుకొని మదీనహ్ నగరాన్ని, అందులో ఉన్న ఆ కాలపు చిన్న ముస్లిం సమాజాన్ని పూర్తిగా రూపుమాపాలనే ఉద్దేశంతో దాదాపు 12,000 యుద్ధవీరులను తీసుకొని మదీనహ్ పై దండ యాత్ర చేస్తారు.

2వ హిజ్ర రమ'దాన్ నెలలో జరిగిన బద్ర్ యుద్ధంలో మక్కా ముప్తీకులు ఓడి పారిపోతారు. 3వ హిజ్ర షవ్వాల్ లో ఉహుద్ వద్ద వారు ముస్లిములపై చేసిన దండయాత్రలో ముస్లింలకు హాని కలుగజేసినా, మదీనహ్ నగరం వారి దాడి నుండి కాపాడబడుతుంది.

కాబట్టి ఈ సారి వారు ఏవిధంగానైనా మదీనహ్ వాసులైన ముస్లింలను పూర్తిగా నిర్మూలించా లనే ఉద్దేశంతో ముస్లింలకు విరోధులైన అన్ని తెగలవారిని కలుపుకొని దాదాపు 12వేల యుద్ధ వీరులతో, ఎంతో యుద్ధసామగ్రి సిద్ధపరచుకొని వస్తారు. ఈ విషయం ముందుగానే తెలుసుకొని, ధైవప్రవక్త ('స'అస) మదీనహ్ నగరాన్ని ఏ విధంగానైనా కాపాడుకోదలుస్తారు. మదీనహ్ చుట్టూ లావారాళ్ళు ఉన్నాయి. దక్షిణవైపు ఉన్న యూదతెగ, బనూ-ఖురై'జహ్ వారితో ముస్లింల ఒప్పందం ఉంటుంది. కాబట్టి వారు, ఆ దిక్కు నుండి శత్రువులను రానివ్వ మంటారు. ఇక ఒక వైపు నుండి మాత్రమే శత్రువులు వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి ధైవప్రవక్త ('స'అస) సల్మాన్ ఫార్సి, (ర'ది.అ.) సలహాతో ఆ వైపు ఒక పెద్ద కందకం త్రవ్విస్తారు. దానివల్ల శత్రువులు మదీనహ్ లోకి రాలేకపోతారు. కాని బనూ-నదీర్ తెగవారి మాటలకు లోనై బనూ-ఖురై'జహ్ తెగవారు ముస్లింలతో చేసుకున్న ఒప్పందం త్రింపుకుంటారు. కాని అల్లాహ్ (సు.త.) అనుగ్రహంతో బనూ ఖురై'జా మరియు బనూ-నదీర్ తెగల మధ్య భేదాభిప్రాయాలు రావటం వల్ల బనూ-ఖురై'జహ్ తెగవారు ముస్లింల మీద దాడిచేయరు. ముప్తీక్ ఖురైషీలు మరియు వారితో పాటు వచ్చిన వారు, దాదాపు మూడువారాలు కందకపు అటువైపుఉండి, ఆతరువాత ఏంతో చల్లని తూఫాన్ గాలి ఎడతెగకుండా వీచటం వల్ల, దానికి తట్టుకోలేక వెనుదిరిగిపోతారు. ఈ విధంగా ఆ చిన్న ఇస్లాం సమాజం మరియు మదీనహ్ నగరం అల్లాహ్ (సు.త.) అనుగ్రహంతో కాపాడబడతాయి.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత
అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. * ఓ ప్రవక్తా! అల్లాహ్ యందు భయభక్తులు కలిగి ఉండు మరియు సత్యతీరస్కారుల మరియు కపట-విశ్వాసుల యొక్క అభిప్రాయాన్ని లక్ష్య పెట్టకు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ సర్వజ్ఞుడు, మహా వివేచనాపరుడు.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ
الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
عَلِيمًا حَكِيمًا

2. మరియు నీ ప్రభువు తరపు నుండి నీపై అవతరింపజేయబడిన దివ్యజ్ఞానం (వహీని) మాత్రమే అనుసరించు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మీరు చేసేదంతా ఎరుగును.

3. కావున అల్లాహ్ పైననే నమ్మకం ఉంచుకో మరియు కార్యసాధకుడుగా అల్లాహ్ చాలు.

4. అల్లాహ్, ఏ వ్యక్తి ఎదలో కూడా రెండు హృదయాల పెట్టలేదు. మరియు మీరు మీ భార్యలను, 'తల్లులు' అని పలికి, "జహోర్" ¹ చేసినంతటనే వారిని మీకు తల్లులుగా చేయలేదు. మరియు మీరు దత్త తీసుకోన్న వారిని మీ (కన్న) కుమారులుగా చేయలేదు. ఇవన్నీ మీరు మీ నోటిలో పలికి మాటలు మాత్రమే! మరియు అల్లాహ్ సత్యం పలుకుతాడు మరియు ఆయన (ఋజు) మార్గం వైపునకు మార్గదర్శకత్వం చేస్తాడు.

5. వారిని (మీ దత్తపిల్లలను), వారి (వాస్తవ) తండ్రుల పేర్లలోనే కలిపిపిలవండి. ² అల్లాహ్ దృష్టిలో ఇదే న్యాయమైనది. ఒక వేళ వారి తండ్రులవరో మీకు తెలియకపోతే, అప్పుడు వారు మీ ధార్మిక సోదరులు మరియు మీ స్నేహితులు. ³ మీరు ఈ విషయంలో (ఇంతవరకు) చేసిన పొరపాటు గురించి మీ కెలాంటి పాపంలేదు, కాని ఇక ముందు మీరు ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా చేస్తే (పాపం)

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۝
وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۗ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝

مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِّن قَلْبٍ بِيَدَيْهِ فِئْتَا جُوفِهِ ۚ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمْ الَّتِي تَطْهَرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ ۚ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ ۗ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ۝

أَدْعُوهُمْ لِأَبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ ۚ فَإِن لَّمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ فَاٰخِاُنْكُمْ فِي الدِّيٰنِ وَمَوٰالِبِكُمْ ۗ وَ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ ۚ وَلٰكِن مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ ۗ وَ

1) "జహోర్": అంటే భార్యను తల్లిగా ఎంచటం ఏ విధంగానైతే ఒక వక్షంలో రెండు హృదయాల ఉండవో అదేవిధంగా ఒక వ్యక్తికి ఇద్దరు తల్లులు ఉండరు. ఇద్దరు తండ్రులు కూడా ఉండరు. కావున ఇస్లాంకు ముందు, ముస్లింకులు తమ భార్యను ఇష్టించటానికి: "ఈ నాటి నుండి నేను నిన్ను తల్లిగా భావిస్తున్నాను." అని చెప్పి, ఆమెకు విడాకులివ్వకుండా తన ఇంట్లోనే ఉంచుకొని బాధించేవారు. ఇస్లాం దానిని నిషేధించింది. దత్త-కుమారులు, మీ కుమారులు కారు. కాబట్టి వారిని వారి వాస్తవ తండ్రు పేరులోనే కలిపి పిలవాలి అనే శాసనం కూడా ఇచ్చింది.

2) అంటే వారు వారి వాస్తవతండ్రు పేరులోనే పిలువబడాలి. దానిలో వారి నిజ వ్యక్తిత్వం భద్రపరచబడుతుంది. వారిని మీ నిజసంతానంగా పరిగణించకండి.

3) ఒకవేళ దత్తపుత్రుని వాస్తవ తండ్రుపేరు తెలియకుంటే, వారు మీ ధార్మిక సోదరులు అట్టి పక్షంలో కూడా వారిని పోషించండి, కాని మీపుత్రుడిగా చేసుకొని మీపేరు ఇవ్వకండి.

అవుతుంది. మరియు అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత.

6. విశ్వాసులకు (ముస్లింలకు), దైవప్రవక్త స్వయంగా తమకంటే కూడా ముఖ్యుడు. మరియు అతని భార్యలు వారికి తల్లులు. అల్లాహ్ గ్రంథం ప్రకారం రక్త సంబంధికులు - ఇతర విశ్వాసుల మరియు వలస వచ్చిన వారి (ముహజిబీన్) కంటే - ఒకరికొకరు ఎక్కువగా పరస్పర సంబంధం (హక్కులు) గలవారు. కాని! మీరు మీ స్నేహితులకు మేలు చేయగోరితే (అది వేరే విషయం)! వాస్తవానికి ఇదంతా గ్రంథంలో వ్రాయబడి వుంది.

7. మరియు (జ్ఞాపకముంచుకో) వాస్తవానికి మేము ప్రవక్తలందరి నుండి వాగ్దానం తీసు కున్నాము మరియు నీతో (ఓ ముహమ్మద్), నూహ్‌తో, ఇబ్రాహీమ్‌తో, మూసాతో మరియు మర్యమ్ కుమారుడైన 'ఈసాతో కూడా! మరియు మేము వారందరి నుండి గట్టివాగ్దానం తీసుకున్నాము.

8. ఇది సత్యవంతులను, వారి సత్యాన్ని గురించి ప్రశ్నించడానికి. మరియు ఆయన సత్య-తిరస్కారుల కొరకు బాధాకరమైన శిక్షను సిద్ధపరచి ఉంచాడు.

كَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝
 النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ ۚ
 وَآزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ ۚ وَأُولُو الْأَرْحَامِ
 بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ
 مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ
 تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا ۚ كَانَ
 ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۝
 وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ ۚ
 وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ
 وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ۚ وَآخَذْنَا مِنْهُمُ
 مِيثَاقًا غَاطًى ۝
 لَيْسَ لَ الصُّدِيقِينَ عَنِ صِدْقِهِمْ ۚ
 أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ۝

4) దైవప్రవక్త ('స'అస) ప్రవచనం: 'నేను, మీకు మీ తండ్రుల కంటే, మీ సంతానం కంటే మరియు సర్వ మానవుల కంటే ఎక్కువ ప్రీతిపాత్రుడనయ్యెంత వరకు మీరు నిజమైన విశ్వాసులు కాజాలరు!' (బుఖారీ, ముస్లిం) - అనన్ (ర'ది.అ.) కథనం.
 5) దైవప్రవక్త ('స'అస) భార్యలు (ర'ది. 'అన్ముమ్లు) ముస్లింల తల్లుల వంటివారు. కాబట్టి ఈ ఆయత్ శాసనం ప్రకారం దైవప్రవక్త మరణం తరువాత, వారిని ఎవ్వరూ వివాహమాడరాదు. ఇంకా చూడండి, 8:75. అందులో విశ్వాసుల పరస్పర సహోదరత్వం తెలుపబడింది. మరియు ఈ ఆయత్‌లో ఒక విశ్వాసునికి, దైవప్రవక్త ('స'అస) మరియు అతని భార్యలు (ర'ది. 'అన్ముమ్లు), తల్లిదండ్రుల వంటి వారు అని తెలుపబడింది.
 6) చూడండి, 49:10 మరియు 8:75 దగ్గరి బంధువులు తప్ప ఇతరులు వారసులు కాలేరు.
 7) చూడండి, 3:81,42:13.
 8) చూడండి,5:109మరియు 7:6.

9. ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్ మీకు చేసిన అనుగ్రహాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకోండి. మీపైకి సైన్యాలు (దండెత్తి) వచ్చినపుడు, మేము వారిపైకి ఒక తుఫానుగాలిని మరియు మీకు కనబడని సైన్యాలను పంపాము.⁹ మరియు అల్లాహ్ మీరు చేసేదంతా చూస్తున్నాడు.

10. వారు (మీ శత్రువులు) మీ మీదకు పైనుండి మరియు క్రింది నుండి (దండెత్తి) వచ్చినపుడు¹⁰ మరియు మీ కళ్ళు (భయంలో) తిరిగిపోయి, మీ గుండెలుగోతులోనికి వచ్చినపుడు మీరు అల్లాహ్ ను గురించి పలువిధాలుగా ఊహించసాగారు.

11. అక్కడ (ఆ సమయంలో) విశ్వాసులు పరీక్షించబడ్డారు. మరియు దానిలో వారు తీవ్రంగా కంపింపజేయబడ్డారు.

12. మరియు ఆ సమయంలో, కపట-విశ్వాసులు మరియు తమ హృదయాలలో రోగమున్న వారు: "అల్లాహ్ మరియు ఆయన సందేశహారుడు మాతో చేసిన వాగ్దానాలన్నీ బూటకాలు మాత్రమే!" అని అనసాగారు.¹¹

13. అప్పుడు వారిలోని ఒక పక్షం వారు: "ఓ యస్-రిబ్బీ¹² (మదీనహ్ మునవ్వరహ్) ప్రజలారా! ఇక మీరు వీరిని (శత్రువులను) ఎదిరించలేరు. కనుక వెనుదిరగండి!" అని, అన్నారు. మరియు వారిలో మరొక వర్గంవారు, ప్రవక్తతో ఈ విధంగా పలుకుతూ (వెనుదిరిగి) పోవటానికి అనుమతి

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا ۗ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ۝

إِذْ جَاءُوكُم مِّن فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَ بَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَ تَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونًا ۝

هَذَا لَكَ الْبُتْلَىٰ الْمُؤْمِنُونَ وَ زُلْزِلُوا زُلْزَالًا شَدِيدًا ۝

وَ إِذْ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ مَّا وَعَدَنَا اللَّهُ وَ رَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ۝

وَ إِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا ۗ وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ

9) ఈ సూరహ్ యొక్క 9-27 ఆయతులు కందక యుద్ధం ('గ'జ్వత్తుల్-అహ్జాబ్) గురించి ఉన్నాయి. ఇంకా చూడండి, 3:124-125.

10) పైనుండి నజ్ఫ్, ఉత్తర తూర్పు నుండి వచ్చిన 'గి'త్వాన్, హవాజిన్ మరియు ఇతర తిగల వారు; క్రిందినుండి ఖురైషులు; మరియు పడమర దిక్కునుండి ఇతర ముస్లికులు దాడిచేయటానికి వస్తారు.

11) ఈ విధమైన సందేశం వచ్చిన వారు దాదాపు డెబ్బై మంది మునాఫిఖులు.

12) ఆ కాలంలో ఆ ప్రాంతమంతా యస్-రిబ్బీ అనే పేరుతో పిలువబడేది. ఆ ప్రాంతంలోనే మదీనహ్ మునవ్వరహ్ ఉంది.

అడగసాగారు: "మా ఇంట్లు భద్రంగా లేవు." ¹³
కాని వాస్తవానికి అవి భద్రంగానే ఉండెను. వారు కేవలం అక్కడి నుండి పారిపోదలచారు.

14. ఒకవేళ నగరపు చుట్టుప్రక్కల నుండి శత్రువులు లోపలికి దూరి, వారిని విద్రోహచర్యలకు పాల్పడమని పిలిస్తే, వారు వెంటనే సమ్మతించే వారు, మరియు వారు దానికోసం ఏ మాత్రం ఆలస్యం చేసేవారు కాదు.

15. వాస్తవానికి వారు ఇంతకు ముందు, తొమ్మిది వన్నుచూపి పారిపోమని, అల్లాహ్ తో వాగ్దానం చేసి ఉన్నారు. మరియు అల్లాహ్ తో చేసిన వాగ్దానం గురించి తప్పక ప్రశ్నించటం జరుగుతుంది.

16. వారితో ఇలా అను: "ఒకవేళ మీరు మరణం నుండిగానీ, లేదా హత్యనుండిగానీ, పారిపోదలచుకుంటే! ఆ పారిపోవటం మీకు ఏ మాత్రం లాభదాయకం కాదు. అప్పుడు మీరు కేవలం కొంతకాలం మాత్రమే సుఖ-సంతోషాలు అనుభవిస్తారు!"

17. వారితో ఇంకా ఇలా అను: "ఒకవేళ అల్లాహ్ మీకు కీడుచేయదలిస్తే! లేదా కరుణించదలిస్తే! ఆయన నుండి మిమ్మల్ని తప్పించేవాడెవడు?" మరియు వారు అల్లాహ్ ను వదలి ఇతరుణ్ణి ఎవడిని సంరక్షకునిగా గానీ లేక సహాయకునిగా గానీ పొందలేరు. (7/8)

18. * వాస్తవానికి మీలో ఎవరు ఇతరులను (యుద్ధం నుండి) ఆటంకపరుస్తూ ఉన్నారో మరియు తమ సోదరులతో: "మా వైపునకు రండి!" అని పలుకుతూ ఉన్నారో, అలాంటి వారందరి గురించి, అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు. మరియు వారు మాత్రం యుద్ధంలో చాలా తక్కువగా పాల్గొనేవారు;

بُيُوتَنَا عَوْرَةً وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ۝

وَلَوْ دَخَلْتَ عَلَيْهِمْ مِنْ آقْطَارِهَا ثُمَّ سَأَلُوا الْفِتْنَةَ لآتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا فِيهَا إِلَّا بَسِيْرًا ۝

وَلَقَدْ كَانُوا عَاهِدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلِ لَا يُؤْتُونَ الْإِدْبَارَ ۖ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ۝

قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذَا لَا تَتَّبِعُونَ إِلَّا قَلِيْلًا ۝

قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ۖ وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيْرًا ۝

قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمَعْوِفِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا ۚ وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلَّا قَلِيْلًا ۝

13) అంటే ఒడంబడిక త్రొపిన బనూఖురై'జమ్ తెగవారు దక్షిణ దిక్కునుండి దాడి చేస్తారేమోననే భయం.

19. (మీకు లోడ్వడ విషయంలో) వారు పరమ లోబులుగా ఉండేవారు. (ఓప్రవక్తా!) వారిపైకి ప్రమాదం వచ్చినపుడు వారు (నీ సహాయం కోరుతూ) మరణం ఆసన్నమైనవ్యక్తి కనుగ్రుడ్లు త్రీప్పే విధంగా నీ వైపుకు తిరిగి చూడటాన్ని, నీవు చూస్తావు. కాని ఆ ప్రమాదం లోలగిపోయిన వెంటనే, వారు లాభాలను పొందే ఉద్దేశంతో, కత్తెరవలే ఆడే నాలుకలతో మీలో బడాయాలు చెప్పుకుంటారు. అలాంటి వారు ఏమాత్రం విశ్వసించలేదు. కావున, అల్లాహ్ వారి కర్మలను నిరర్థకంచేశాడు. మరియు ఇది అల్లాహ్ కు ఎంతో సులభం.

20. దాడిచేసిన వర్గాలు ఇంకావెళ్ళిపోలేదు అనే వారు భావిస్తున్నారు. ఒకవేళ ఆవర్గాలు తిరిగి మళ్ళిద్దాడిచేస్తే! ఎడారివాసులలో (బద్దూలలో)¹⁴ కలిసినవసించి అక్కడినుండి మీ వృత్తాంతాలను తెలుసుకుంటే బాగుండేది కదా! అని అనుకుంటారు. ఒకవేళ వారు మీతోపాటు ఉన్నా చాలా తక్కువగా యుద్ధంలో పాల్గొని ఉండేవారు.

21. వాస్తవానికి, అల్లాహ్ యొక్క సందేశ హరునిలో మీకు ఒక ఉత్తమమైన ఆదర్శం ఉంది, వారి కోరకు ఎవరైతే అల్లాహ్ మరియు అంతిమదినాన్ని ఆశిస్తారో మరియు అల్లాహ్ ను అత్యధికంగా స్మరిస్తారో!

22. మరియు విశ్వాసులు, దాడిచేసిన వర్గాల వారిని చూసినపుడు ఇలా పలికారు: "అల్లాహ్ మరియు ఆయన సందేశహరుడు సత్యం పలికారు." ఇది వారి విశ్వాసాన్ని మరియు అల్లాహ్ పట్ల వారి విధేయతను మరింత అధికమే చేసింది.

23. విశ్వాసులలో అల్లాహ్ కు తాము చేసిన బహుదం నిజంచేసిచూపినవారుకూడా ఉన్నారు. వారిలో కొందరు తమ శపథాన్ని పూర్తిచేసుకున్న

أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ ۚ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يُنظَرُونَ ۚ إِنَّكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۚ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِالْأَسِنَّةِ جَادٍ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ ۗ أُولَٰئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا ۚ فَأَحْبَطَ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ ۗ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿۱۹﴾

يَحْسَبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا ۗ وَإِن يَأْتِ الْأَحْزَابَ يَوَدُّوٓا۟ لَوْ أَنَّهُمْ بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَن ۖ أَنْبَاءِكُمْ ۗ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ مَّا قَاتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا ﴿۲۰﴾

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ ۖ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ ۖ الْأٰخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ﴿۲۱﴾

وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ ۖ قَالُوا ۗ هٰذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ ۖ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ ۗ وَمَا زَادَهُمُ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ﴿۲۲﴾

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ ۚ فَمِنْهُمْ مَّنْ قَضَىٰ

14) ఈ పదానికి ఇంకా చూడండి: 9:90, 97, 98, 99, 101, 120, 48:11, 16, 49:14.

వారున్నారు. మరికొందరు దానిని పూర్తిచేసుకోవటానికి నిరీక్షిస్తున్నారు. మరియు వారు తమ వైఖరిని ఏమాత్రం మార్చుకోలేదు.

24. అల్లాహ్, సత్యవంతులకు వారి సత్యానికి ప్రతిఫలం నొసంగటానికి మరియు కపట-విశ్వాసులకు తాను కోరితే శిక్ష విధించటానికి లేదా వారి పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరించటానికి ఇలా చేశాడు. ¹⁵ నిశ్చయంగా అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాస్పదాత్.

25. మరియు అల్లాహ్ అవిశ్వాసులను వారి క్రోధావేశంతోనే - వారికలాంటి మేలు లభింపజేయకుండా - వెనుకకు మరలించాడు. యుద్ధరంగంలో విశ్వాసులకు అల్లాహ్ యే (సహాయకునిగా) మిగిలాడు. వాస్తవంగా అల్లాహ్ మహా బలవంతుడు. సర్వ శక్తిమంతుడు.

26. మరియు గ్రంథప్రజలలో నుండి వారికి (అవిశ్వాసులకు యుద్ధంలో) లోడ్వడిన వారిని ఆయన (అల్లాహ్) వారి కోటల నుండి క్రిందికి తీసుకువచ్చాడు. ¹⁶ మరియు వారి హృదయాలలో భీతిని ప్రవేశింపజేశాడు. వారిలో కొందరిని మీరు చంపుతున్నారు, మరికొందరిని ఖైదీలుగా చేసుకుంటున్నారు.

27. మరియు ఆయన (అల్లాహ్) వారి భూమికి, వారి ఇండ్లకు మరియు వారి ఆస్తులకు మిమ్మల్ని వారసులుగాచేశాడు. మరియు మీరు ఎన్నడూ అడుగుమోపని భూమికి కూడా, (మిమ్మల్ని

نَحْبَهُ وَ مِنْهُمْ مَّنْ يَنْتَظِرُ ۗ وَمَا بَدَلُوا تَبْدِيلًا ﴿٢٤﴾

لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِنْ شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٥﴾

وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا ۗ وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ﴿٢٦﴾

وَأَنزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِبِهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ ۚ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿٢٧﴾

وَأَوْرَثَكُم أَرْضَهُمْ وَ دِيَارَهُمْ وَ أَمْوَالَهُمْ وَ أَرْضًا لَمْ تَطَّوْهَا ۗ وَكَانَ

15) చూడండి, 6:12.
 16) అంటే యూదులైన బనూ-ఖురైజుహా తెగవారు. వారు మొదట శత్రువులకు సహాయపడమని మదీనహ్ ముస్లింలతో ఒప్పందం చేసుకుంటారు. కాని మదీనహ్ నగరం నుండి వెడలగొట్టడం బనూ-నదీర్ తెగవారి మాటలు విని, తమ ఒడంబడికను త్రొపి శత్రువులకు సహాయపడటానికి పూనుకుంటారు. అందుకే శత్రువులు పారిపోయింది చూసి వారు తమ కోటలలో దాక్కుంటారు. ముస్లింలు వారిని 25 రోజులు ముట్టడించి ఉంచుతారు. చివరకు వారు - తమ విశ్వాసపూతానికి - శిక్షకు గురిఅవుతారు.

వారసులు గాచేశాడు).¹⁷ మరియు వాస్తవంగా అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు.

28. ఓ ప్రవక్తా! నీవు నీ భార్యలతో ఇలా అను: 'ఒకవేళ మీరు ప్రాపంచిక జీవితాన్ని మరియు దానిశోభను కోరుతున్నట్లైతే, రండి, నేను మీకు తప్పక జీవనసామగ్రినిచ్చి, మిమ్మల్ని మంచి పద్ధతిలో విడిచిపెడతాను.¹⁸

29. "కాని ఒకవేళ మీరు అల్లాహ్ ను మరియు ఆయన సందేశహరుణ్ణి మరియు పరలోక గృహాన్ని కోరుతున్నట్లైతే, నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మీలో సజ్జనులైనవారికి గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని సిద్ధరచి ఉంచాడు."

30. ఓ ప్రవక్త స్త్రీలారా! మీలో ఎవరైనా స్పష్టంగా అనుచితమైనపనికి పాల్పడితే ఆమెకు రెట్టింపు శిక్ష విధించబడుతుంది.¹⁹ మరియు వాస్తవంగా, ఇది అల్లాహ్ కు ఎంతో సులభం.

اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٠﴾
 يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِمَ أَرْوَاكَ إِن كُنْتَ تَرِيدُنَّ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَ زَيَّنَّا لَهَا فِتْنًا لِّمَنْ تَشَاءُ وَ كُنْتُمْ تُرِيدُونَ اللَّهَ وَ رَسُولَهُ وَ الدَّارَ الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣١﴾
 يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ مَنْ يَأْتِ مِنَ الْبَغَاةِ ضِعْفَ لَهَا الْكَذِبِ وَ ضِعْفَيْنِ ۗ وَ كَانَ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٢﴾

17) కొందరు వ్యాఖ్యాతలు ఇది 6వ హిజ్రలో జరిగిన 'ఖైబర్ విజయమని అభిప్రాయపడ్డారు. మరికొందరు రోమ్ మరియు పర్షియాల విజయాలని! (ఫత్హ్ అల్-ఖదిర్).
 18) ఈ విజయాల వల్ల ముస్లింలకు ధన సంపత్తులు దొరకడం వల్ల, వారు మొదటి కంటే ఎంతో అధికంగా సుఖవంతమైన జీవితం గడుపుతారు. ఇది చూసి దైవప్రవక్త భార్యలు (ర'ది.' అన్సమ్) కూడా ఆ సంపదలను తమ కొరకు కోరారు. దానికి జవాబుగా ఈ ఆయత్ అవతరింప జేయబడింది. దీనితో అర్థమయ్యేదేమిటంటే, ఎన్నో సంపత్తులు ముస్లింలకు దొరికినా, దైవ ప్రవక్త ('స'అస) తనస్వంత వినియోగంకోరకు మొదటివలెనే అతితక్కువ జీవనోపాధిని ఉంచు కునేవారు. అంతా ముస్లింలకు పంచేవారు. దీని తరువాత ఉమ్మహ్ తుల్ మూమినిన్ (ర'ది.' అన్సమ్)లు తమ పట్టువదలుకున్నారు. ఆ కాలంలో దైవప్రవక్త ('స'అస) వివాహబంధంలో తొమ్మిది మంది భార్య (ర'ది.' అన్సమ్)లు ఉన్నారు. ఐదుగురు ఖురైషులు 'అయిషహ్, 'హాఫ్సహ్, ఉమ్మూ-హాబిబహ్, 'సాదహ్, మరియు ఉమ్మూ-సల్మా (ర'ది.' అన్సమ్) మరియు నలుగురు ఇతరులు: 'సఫియ్యహ్, మైమూనహ్, 'జైనబ్ మరియు జవేరియహ్ (ర'ది.' అన్సమ్).
 19) అల్-ఫా'హిషహ్ అంటే ఖుర్రాన్ లో 'జనా' అంటే వ్యభిచారం, అనే అర్థంలో వాడబడింది. అల్-లేకుండా ఫా'హిషహ్ అని ఉంటే - ఇక్కడ ఉన్నట్లు - సభ్యతలేని పని, లేక అనుచితమైన పని అనే అర్థంలో వాడబడింది. పెద్దవారు చేసే చిన్నతప్పుకూడా పెద్దదే. కాబట్టి వారికి రెండింటిని శిక్ష ఉందని బోధింపబడింది.
 ###